

Proletari din toate țările, uniți-vă!

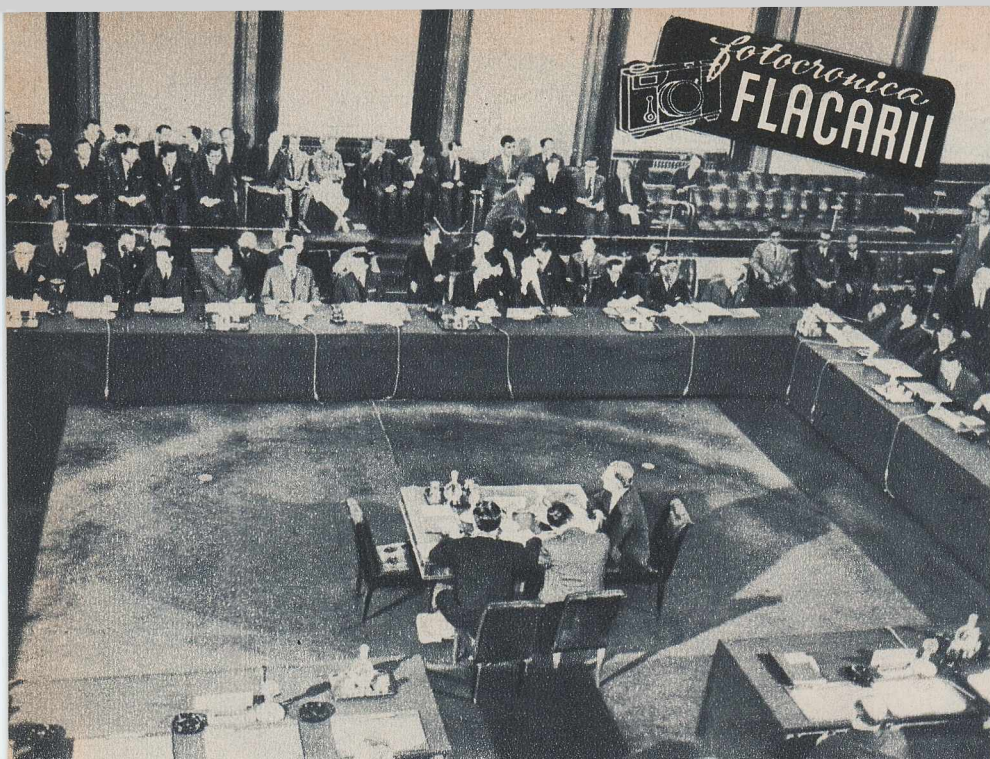
FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 21 (313)
Anul X
27 mai 1961

Un reportaj despre
estetica lucrurilor
mărunte

(Pag. 6-7-8-9)

La Geneva continuă să-și desfășoare lucrările Conferința internațională pentru reglementarea problemei laotiene. Delegația sovietică a depus spre examinare conferinței două documente: „Declarația cu privire la neutralitatea Laosului” și „Acordul cu privire la retragerea de pe teritoriul Laosului a trupelor străine și a personalului militar străin și cu privire la imputernicirile Comisiei Internaționale”. În fotografia din stînga: un aspect din sala conferinței. În fotografia din dreapta: întrevedere între ministrul Afacerilor Externe al Uniunii Sovietice, Andrei Gromiko, și secretarul Departamentului de Stat al S.U.A., Dean Rusk.

PE MALURILE LEMANULUI

Correspondență din Geneva

Uneori, dicționarele sînt nevoite să suporte apariția unor cuvinte repugnante. În presa franceză circulă de o bună bucată de vreme expresia „plastiqueur” (autor de atentate cu bombe „cu plastic”). Otrăviți de propaganda sovietică, ultracolonialistă, și constituiți de obicei în bande teroriste, o serie de personaje sinistre introduc explozibil învelit în plastic în diverse instituții și locuințe, ucigînd și provocînd pagube. Este metoda prin care ultracoloniștii își afirmă sloganul lor — „Algeria franceză”.

Malurile Lemanelui au fost liniștite pînă cînd, după deschiderea Conferinței internaționale pentru reglementarea problemei laotiene

de la Geneva, au început, la Evian, tratativele franco-algeriene. Din acest moment în întreaga regiune domnește o adevărată stare de asediu. Aproximativ 1.100 soldați francezi și 500 elvețieni au împînzit o zonă cu raza de cîțiva zeci de kilometri, au instalat sîrmă ghimpată, cuiburi de mitraliere, baraje din saci cu nisip, reflectoare, controlează mașinile și pietonii etc. Bărcile cu motor ale poliției brăzdează apele Lemanelui, elicoptere cercetează din aer împrejurimile, iar la Evian, lingă debarcader, stau gata de intervenție oameni-amfibii, cu aspect de „marșieni”.

Nici presa nu scapă acestor măsuri de sigu-

ranță. Spre exemplu, soldații elvețieni care fac de gardă pe pașistile din jurul domeniului Bois d'Avault, pus la dispoziția delegației algeriene de emirul din Katar, au manifestat multă suspiciune față de forma oarecum artileristă a teleobiectivelor fotoreporterilor și le-au studiat pînă în cele mai mici detalii de cîteva ori.

În ciuda acestor precauții, în urma unui act de sabotaj la liniile telefonice, convorbirile corespondenților de presă din Evian au fost întrerupte pe timp de o oră.

Convorbirile de la Evian au adus și la Casa Presei din Geneva — unde au loc conferințele de presă ale delegației algeriene — un cîrmei din atmosfera creată de „plasticarzi”. Controlul de la intrare, efectuat de obicei de unul sau doi oameni, a fost simțitor întărit. În fața clădirii staționează cîțiva polițiști genezezi. Înăuntru, înainte de intrarea în sala pașilor pierduți, 5-6 civili te reperează cu o curiozitate profesională, în timp ce privirile lor sfredelitoare încearcă să pătrundă prin haine. Unii ziariști occidentali s-au și grăbit să profite de pe urma circumstanțelor „plasticarde” și, după cum afirmă ziarul „La Suisse”, au obținut prime mai mari de asigurare...

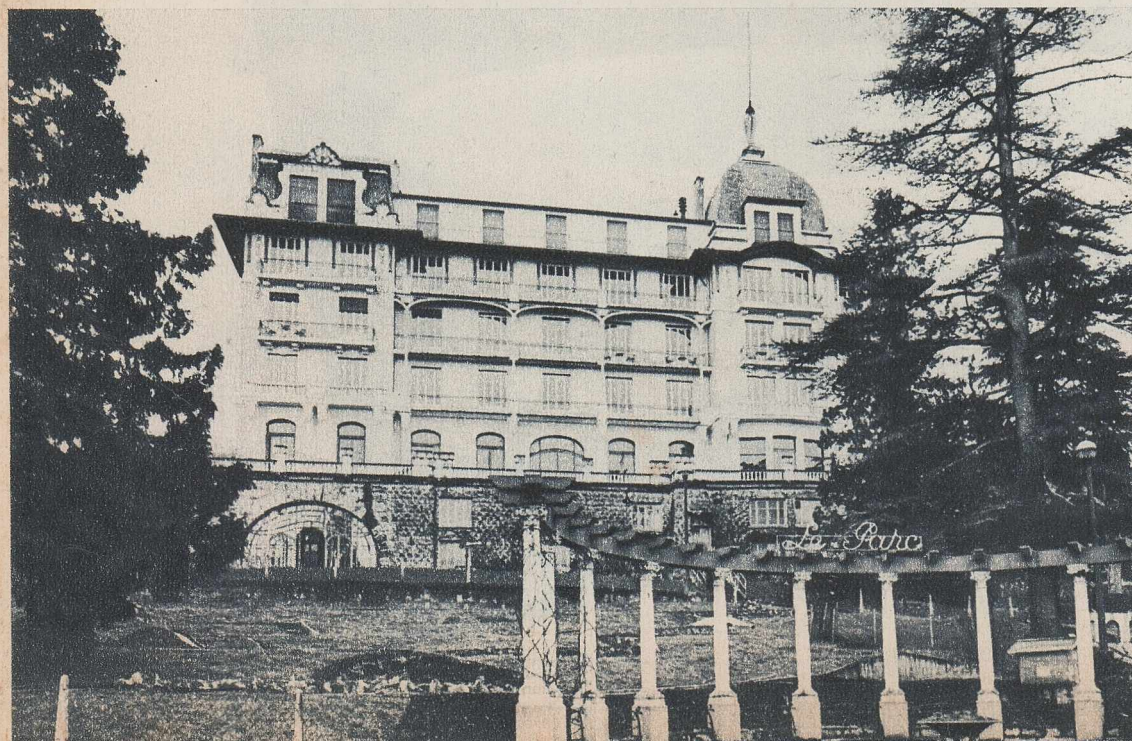
În goană după senzațional, presa occidentală exagerează desigur importanța „plasticarilor”. În realitate, lumea vorbește despre ei cu ură și dispreț. Ca produs al celui mai sălbatic colonialism, regnul plasticarilor este tot atît de incompatibil cu societatea umană contemporană, pe cît de anacronic a devenit colonialismul însuși.

În ciuda acestei „atmosfera” exterioare, în interiorul Casei Presei activitatea se desfășoară normal, telefoanele și telexurile transmit spre toate punctele cardinale știri și comentarii despre cele două conferințe, de la care se așteaptă hotărîri importante pentru soarta a două țări — Laos și Algeria. Conferințele care se desfășoară în cele două localități — Geneva elvețiană și Evianul francez — sînt în fond un rezultat al voinței de pace a popoarelor, al irezistibilei lor mișcări de eliberare.

Peisajul genevez e mohorît. De cîteva zile bate un vînt rece și din cînd în cînd plouă în rafale. Falezile de pe malurile Lemanelui sînt pustii. Trecătorii — localnici sau turiști — pășesc grăbiți, cu umerii strînși de frig. Genevezii spun că asemenea intemperii sînt trecătoare, durează puțin. Prognoze similare se fac și la Casa Presei asupra climatului celor două conferințe. Cei mai mulți consideră că adierile reci care vin uneori dinspre sălile de conferință, din cauza delegațiilor occidentale, nu pot ține mult. Ziariștii de aici așteaptă cu multă nerăbdare o schimbare a barometrului. Așa cum se așteaptă același lucru și din alt punct al bătrînei Europe — de la Viena.

L. RODESCU

În localitatea Evian, la „Hotel du Parc” (în fotografie) au început la 20 mai tratativele dintre reprezentanții guvernului francez și cei ai guvernului provizoriu al Republicii Algeria.

aspectul exterior al produsului, culoarea, forma etc., reprezintă tot indici calitativi. Care-i mai important? În ordinea însemnătății lor, toți. Asta n-a fost greu de stabilit. Mai greu le-a fost — și încă le este — constructorilor de cîntare să determine dintre sutele de piese (reper, cum le denumesc ei) ale unui tip de balanță pe acelea care necesită în mod deosebit îmbunătățiri în vederea ridicării indicilor calitativi ai respectivului produs.

Tocmai din nevoia de a determina acest lucru s-a adoptat la „Balanța” examenul politehnic de calitate, inițiat de redacția ziarului „Drum

perul, 2) cum a fost organizat procesul tehnologic, 3) cum se prezintă scula cu care a fost executat și, 4) cum arată execuția în sine. Fiecare reper va fi examinat pe aceste criterii și i se vor acorda note. Media notelor va hotărî soarta reperului întreg: promovat, corijent sau repetent.

Este cazul s-o spunem de pe acum: repetenți n-au fost; cele mai multe note au fost foarte bune, confirmînd renumele bun de care se bucură produsele „Balanței”. Cît despre corijențe, ele reflectă dorința colectivului de a ridica mai sus faima fabricii.

C.T.C. de la „Balanța” nu a figurat, ca atare, printre candidați. Asta nu înseamnă că a fost scutit de întrebări. Ba dimpotrivă. „De ce a acceptat C.T.C. piesa?” „De ce n-a fost C.T.C. mai atent?” Întrebările curg cu nemiluita, iar strădania șefului serviciului C.T.C. de a ocoli răspunsul n-a avut nici un succes. De fapt, examenul a scos la iveală un lucru limpede: în lupta pentru calitate, unii controlori tehnici de la „Balanța” nu și-au făcut întru totul datoria. Se pare chiar că ei nici n-au înțeles sensurile adînci ale acestei lupte. Ce altă explicație ar avea afirmația tovarășului Carol Liviu, de

Promovat cu media 8,65

Promovat cu media 8,42

Corijent

nou” din Brașov și experimentat mai înainte în cîteva întreprinderi din regiune.

CANDIDAȚII DE PE... MASĂ

Examenul s-a dat — ca orice examen — în fața unei comisii. Din ea făceau parte cadre de conducere ale întreprinderii — directorul și inginerul șef — secretarul organizației de bază P.M.R. și președintele comitetului de întreprindere, fruntași în producție, reprezentanți ai organelor sindicale locale și ai metrologiei.

Spre deosebire însă de ceea ce știm noi despre examene, la acesta a participat și o numeroasă asistență, peste 100 de persoane, muncitori, tehnicieni, specialiști din întreprindere. Ce e și mai ciudat e că — așa cum se va vedea — asistența nu s-a mărginit doar să... asiste, ci s-a „amestecat” de-a dreptul în examen, punînd întrebări candidaților, făcînd aprecieri și recomandări în legătură cu răspunsurile etc. Un adevărat examen în fața opiniei publice...

Și acum iată-i pe cei cinci candidați pe care vi-i recomandăm și dumneavoastră:

- suportul cuțitului de sprijin;
- suportul cu bile;
- suportul cuțitului de sprijin de la pîrghia comunicatoare (toate trei de la bascula pentru vehicule rutiere de 20 de tone). Apoi:

- pîrghia suportului;
- suportul scalei (ambele de la balanța romană pentru gospodării — utilizabilă, printr-o simplă transformare, și la cîntărirea sugacilor).

Aceștia sînt deci cei cinci candidați care „au luat loc” nu pe scaune, ci pe masă. Răspunsurile date de ei vor fi apreciate de comisie dintr-un cvadruplu punct de vedere (examenul fiind politehnic): 1) cum a fost proiectat re-

perul denumit suportul cuțitului de sprijin. Fiind lipsit de grai (nu din pricina emoției), candidatul răspunde prin intermediul tovarășului Ion Ciocănea, controlor de calitate. Din răspunsurile cu privire la însușirile candidatului reiese, printre altele, că atunci cînd este montat la cuțit, el, reperul-candidat, apare cu zece milimetri mai lung decît a fost proiectat. E drept că această supradimensionare nu influențează direct precizia basculei; nu înseamnă însă că nu trebuie avute în vedere consumul de material și aspectul estetic al piesei. Cine-i vinovat? Proiectul? Nu. Proiectul e bun și a promovat cu nota 8,40. Alții sînt factorii care au lungit reperul cu zece milimetri. Discuțiile dintre candidat și comisie, dintre candidat și asistență, dintre asistență și comisie au stabilit că de vină sînt: în primul rînd, tehnologia, în al doilea rînd, unele din sculele cu care a fost executat reperul, iar în al treilea rînd, însăși execuția lui. Toate au rămas corijențe—inclusiv, în consecință, reperul candidat. Foarte bine. Corijența de aceea-i corijență, că să dea puțință celui în cauză să se îndrepte. În această privință comisia și asistența nu l-au lipsit pe candidat de sugestii concrete; s-a spus precis ce anume trebuie modificat în fluxul tehnologic, cum să fie îmbunătățită sudura, cum să se facă execuția în conformitate cu documentația tehnică și așa mai departe. Dar...

ÎNTREBĂRI PENTRU C.T.C...

În zilele noastre numele serviciului „control tehnic de calitate” este atît de des pomenit, încît ar fi tare greu dacă nu ar exista prescurtarea lui: C.T.C.

la acest serviciu, că el n-a oprit reperul necorespunzător, pentru a nu stînjeni... producția? „Asta nu e poziție de controlor de calitate”, s-a făcut prompt auzită replica din asistență.

UN CLEȘTE BUCLUCAȘ

Bascula pentru vehicule rutiere de 20 de tone este un produs cu care colectivul „Balanței” se mîndrește. Punctul ei „tare” este suportul cu bile, care permite ca atenuarea presiunii vehiculului pe platformă să se facă nu numai în sens longitudinal, ci și transversal și diagonal. Bine conceput, dispozitivul dă rezultate bune. Dovezi: sporirea considerabilă a comenzilor de bascule.

Cu toate calitățile recunoscute, suportul cu bile a fost adus în fața comisiei examinatoare. Tovarășul Ion Ardeleanu, șef de echipă, a relevat auditoriului că, în ciuda calităților indiscutabile ale piesei, ea are și unele cusururi pe care examenul nu trebuie să le treacă cu vederea. Printre altele s-a arătat că, din pricina unei tehnologii învechite, tratamentul termic al bilelor se face defectuos; porțiunile de sferă care sînt prinse de clește la introducerea și scoaterea din cuptor rămîn insuficient tratate, iar piesa se căleşte neuniform.

S-au iscat însufleșite discuții și s-au făcut — evident — nu puține propuneri. Să se trimită bilele pentru tratament termic la o întreprindere specializată — au sugerat unii. Să se renunțe la vechituri — au propus alții mai curajoși, precizîndu-și ideea: să se creeze un dispozitiv mecanizat, modern, pentru introducerea și scoaterea bilelor din cuptor.

Cine

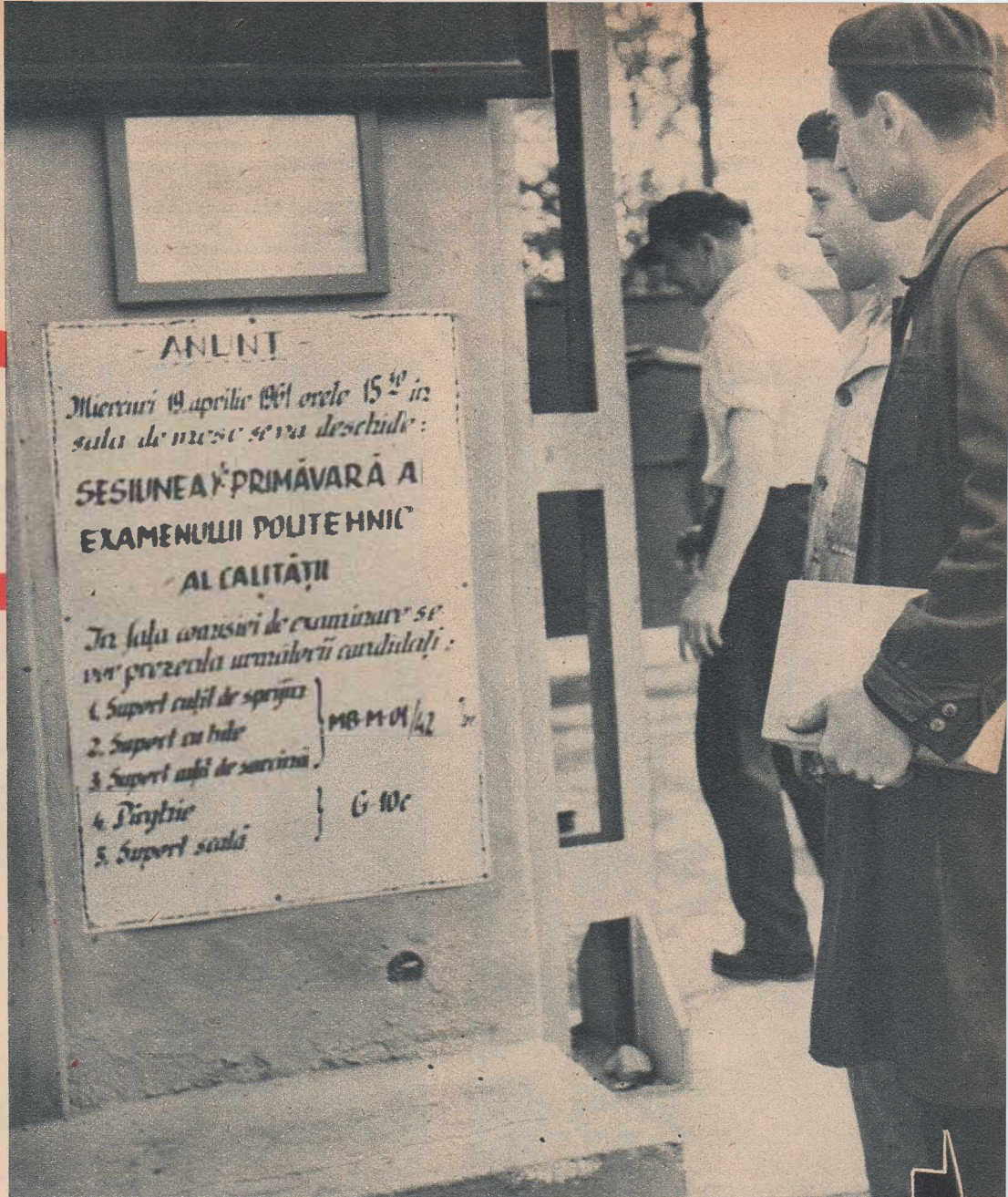
nu știe...

RĂSPUNDE

Fotoreportaj de E. DASCĂLU

La întreprinderea „Balanța” din Sibiu se fabrică — firește — cîntare. Cîntare de multe tipuri — circa 160 la număr — începînd cu podurile-bascule de 200 de tone pentru material rulant de căi ferate și sfîrșind cu balanțele tehnice de precizie pentru farmacie și balanțele automate cu comenzi electrice pentru cîntărit materiale pulverulente (făină, ciment etc.).

La întrebarea: care este cel mai important indice calitativ al unui cîntar — de orice tip — se pare că-i ușor de răspuns: *exactitatea*, dat fiind că în speță e vorba de aparate pentru măsurat. Constructorii cîntarelor însă, fără să nege că într-adevăr acesta este indicele hotărîtor, vor adăuga imediat că simplitatea manevrării, de pildă, și ușurința citirii indexului sau

ANUNȚ

Miercuri 9 aprilie 1951 orele 15⁰⁰ în sala de mese se va deschide:

SESIUNEA PRIMĂVARĂ A EXAMENULUI POLITEHNIC

AL CALITĂȚII

În sala consilierii de examinare se vor prezenta următorii candidați:

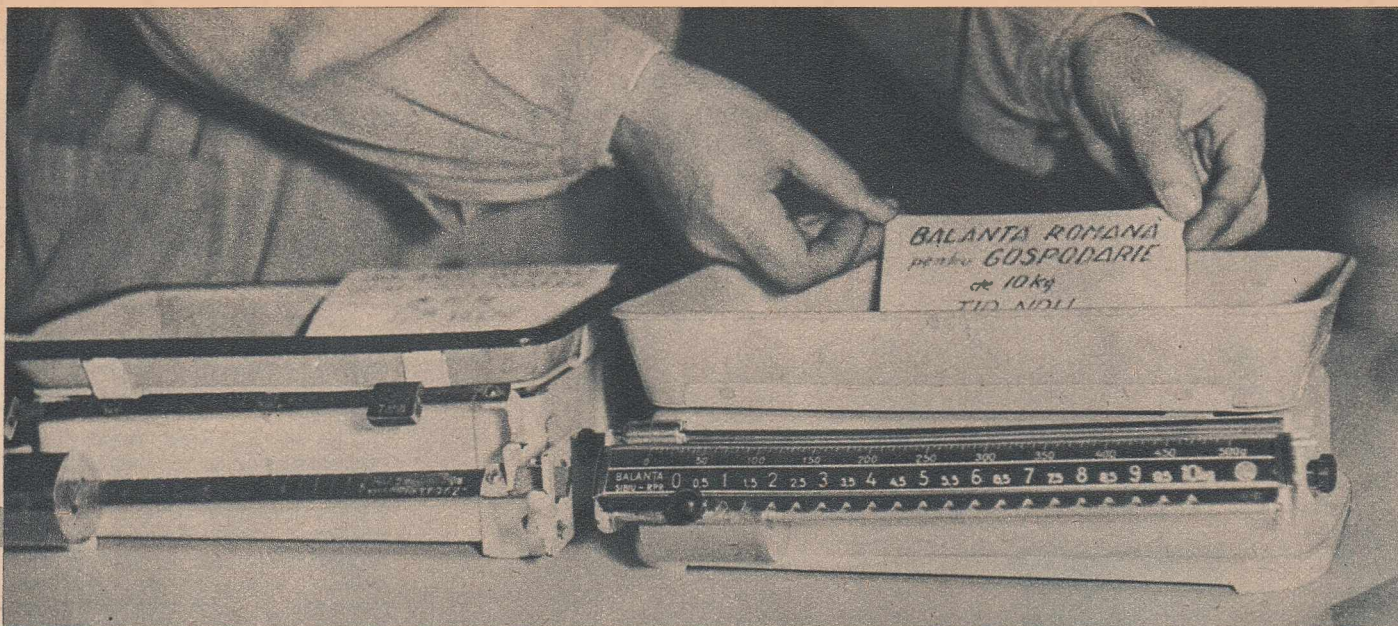
1. Suport cașil de sprinț
2. Suport cu hule
3. Suport cașil de sarcină
4. Dîrytric
5. Suport scări

MB-11-01/42

G-10c

Ceea ce vedeți nu este comisia de examinare. Sînt cîțiva dintre pretențioșii asistenți care s-au pregătit să controleze dacă răspunsurile candidaților sînt sau nu conforme cu documentația tehnică.

Tipul vechi și tipul nou de balanță pentru gospodărie, gata pentru studiu comparativ.

Candidatul a promovat. S-a propus însă ca tehnologia să fie îmbunătățită în raport cu tehnica cea mai modernă.

PENTRU FRUMOS MAI E LOC...

Iată-l acum în fața comisiei pe candidatul numit *suportul scalei balanței romane pentru gospodărie*. Bine pregătit pentru examen, candidatul s-a prezentat gata montat la locul lui (așa, ca să se vadă ce bine-i stă!), avînd alături (pentru studiu comparativ) vechiul tip de scală. Se părea că în afară de elogiile nu mai sînt

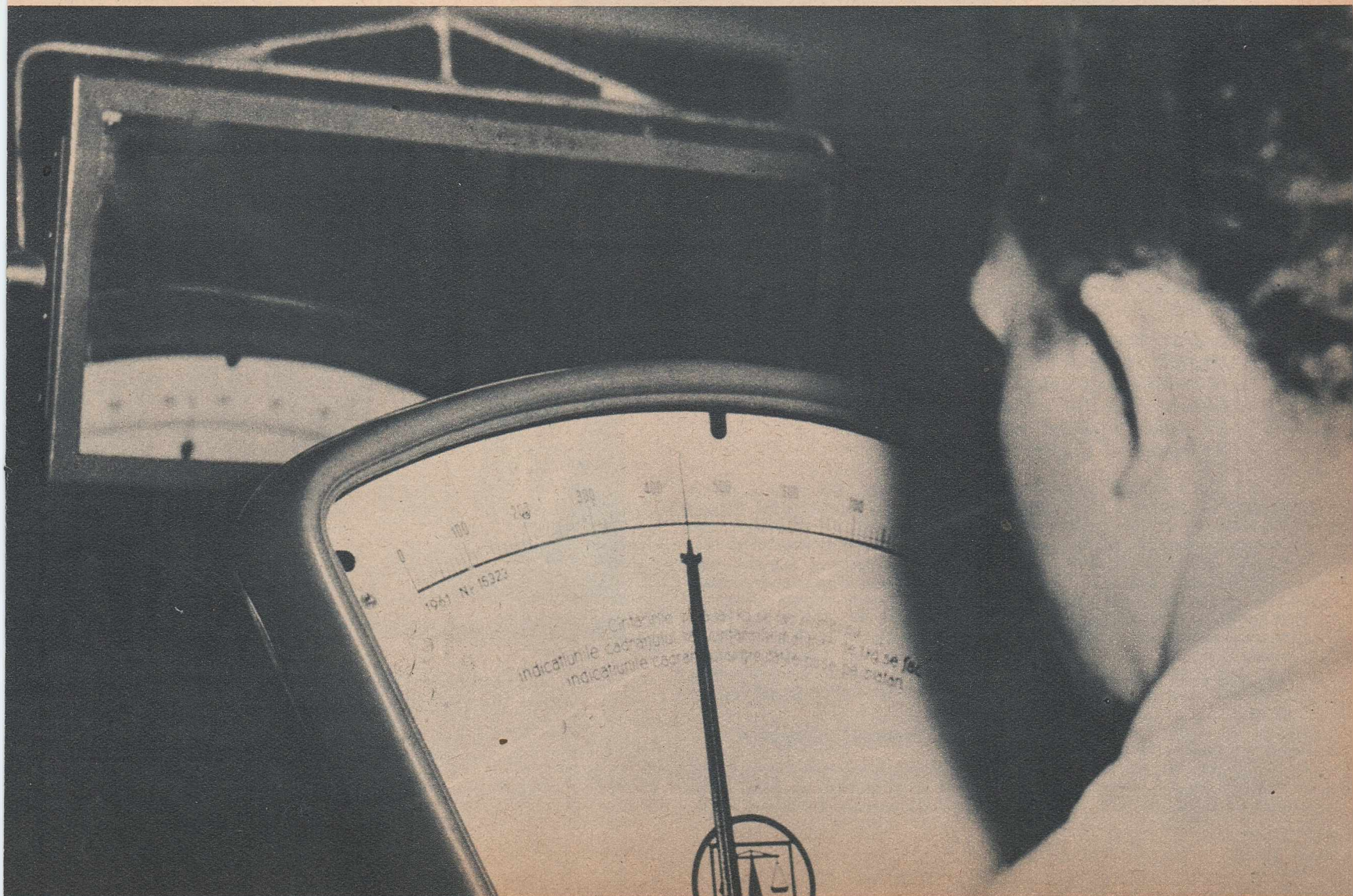
necesare discuții asupra acestui produs. Aș, și-ai găsit-o cu „cusurgiii”! S-au pornit să întreb: oare sînt mulțumiți tovarășii de aspectul (culoarea, lustrul, finețea) scalei? Nu s-ar putea să fie și mai frumoasă? Frumosul nu ține de calitate? Tovarășul Ion Bîtiu, mastru la secția presă, interpretul candidatului, înghesuit de întrebări, a pus lipsurile semnalate pe seama tehnologiei, care n-a prevăzut și o operație de curățire. Răspunsul însă n-a mulțumit nici comisia, nici asistența, care au fost de părere că cei ce trebuiau să ducă pînă la capăt aspectul frumos al piesei sînt chiar cei ce au

executat-o. Drept care, deși reperul în întregul lui a promovat cu media 8,50, execuția a rămas corijentă.

De unde e bine de reținut că sensul cuvîntului „calitate” trebuie studiat sub toate aspectele.

Examenul s-a terminat. În curtea fabricii, inginerul Eugen Armie, șeful serviciului tehnologic, se plimbă gînditor și vorbește mai mult pentru sine: corijent la două materii... hm... nu-i plăcut... Apoi, mai înseninat parcă: dar lasă... în fabrica noastră sînt destule condiții să-mi trec corijențele... și încă rapid...

Aspect din migăloasa muncă a secției montaj: reglarea indicatorului balanței se face în fața unei oglinzi care permite sincronizarea lui pe ambele scale.

DE LA „DACICA“ LA „SA

clari. Deseori cu deplin succes, cum se poate ușor constata privind vitrinele magazinelor de specialitate.

Cine nu s-a oprit îndelung în fața vaselor și a celorlalte obiecte de uz casnic din ceramică neagră, produse de cooperativa „Oltul“ din Miercurea Ciuc? Pe cine nu l-a reținut grația lor de amfore moderne, exemplu de preluare creatoare a tezaurului folcloric? Socotim că meșterii de la Miercurea Ciuc au îmbogățit stilul autohton cu încă o linie inspirată, sugerând multiple posibilități și pe mai departe.

Succese (de modelaj, mai ales) au înregistrat și cei de la Sighișoara sau Cluj, după cum experiența și măiestria sticlărilor de la Pădurea Neagră se reflectă nu numai în somptuoasele polican-dre de cristal turnate de ei, ci și în modesta carafă pentru apă.

Dar...

...interpretând uneori rutina drept respectare a tradiției, cedând alteori în fața unor gusturi ciudate, impropriu socotite „originalitate“ sau „spirit novator“, creatorul din domeniul ceramicii sau al sticlăriei intră uneori în conflict cu... bunul gust.

În mod firesc, pensula artistului decorator vine să desăvârșească opera începută prin modelare (respectiv, turnare) și astfel

◀ **Sobrietate, grație, căldură: ceramica neagră a cooperativei „Oltul“ — Miercurea Ciuc.**

„Mă uit la tine, șubred vas de lut“...

... Așa își începe Arghezi „Dacica“, elogiul adus de lira geniului modern, rudimentarei roți a olarului anonim.

**„...Dar înmuiată-n sînge și sudoare,
Unghia lui ți-a pus un zbenghi de floare
Și ocolindu-ți coapsa cu subțire
Chenar, i-a dat noroiului simțire.
Tu poți să fii, el poate să nu fie,
Zgîriitura-i teafără și vie...“**

De-a lungul a treizeci de secole, „zgîriitura“ inspirată a meșterului necunoscut a evoluat pînă la capodoperă, ducînd faima artei românești pe toate meridianele, constituind un adevărat tratat practic de estetică, din care oricînd avem ceva de învățat în incursiunile noastre prin tărîmul frumosului.

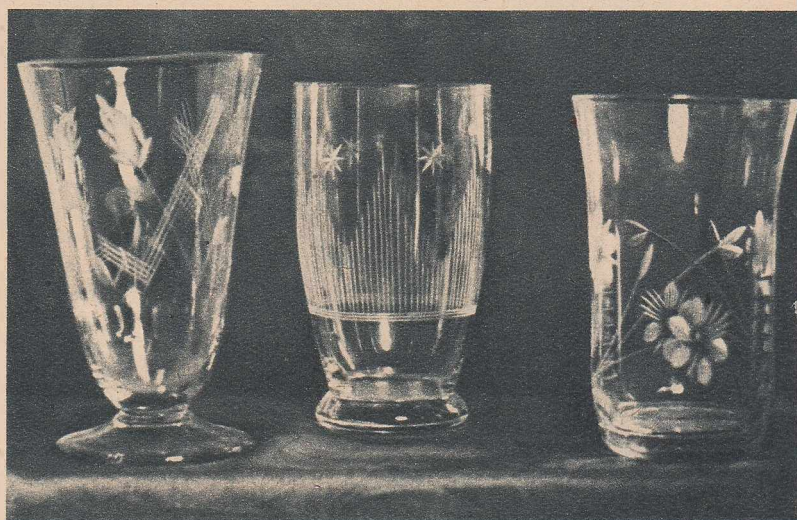
Căci setea de frumos nu e un capriciu, ci o necesitate.

Și dacă un peisaj luminos animat pe un perete dă camerei o respirație mai largă — prin iluzia prelungirii ei pînă la orizontul sugerat de pînză — masa ta, cititorule, ar fi săracă fără prezența

vasului suplu din care-și ridică lujerele solii anotimpului, florile. Dintr-un simț al armoniei ușor de înțeles îi ceri și vasului să răspundă prin linie și culoare setei tale de frumos. De asemeni vei cere lămpii sub care citești „Dacica“ lui Arghezi să aibă o înfățișare armonioasă și — de ce nu? — chiar și farfuriei sau solniței, precum și fiecărui obiect mărunț care-ți poate întregi ambianța plăcută.

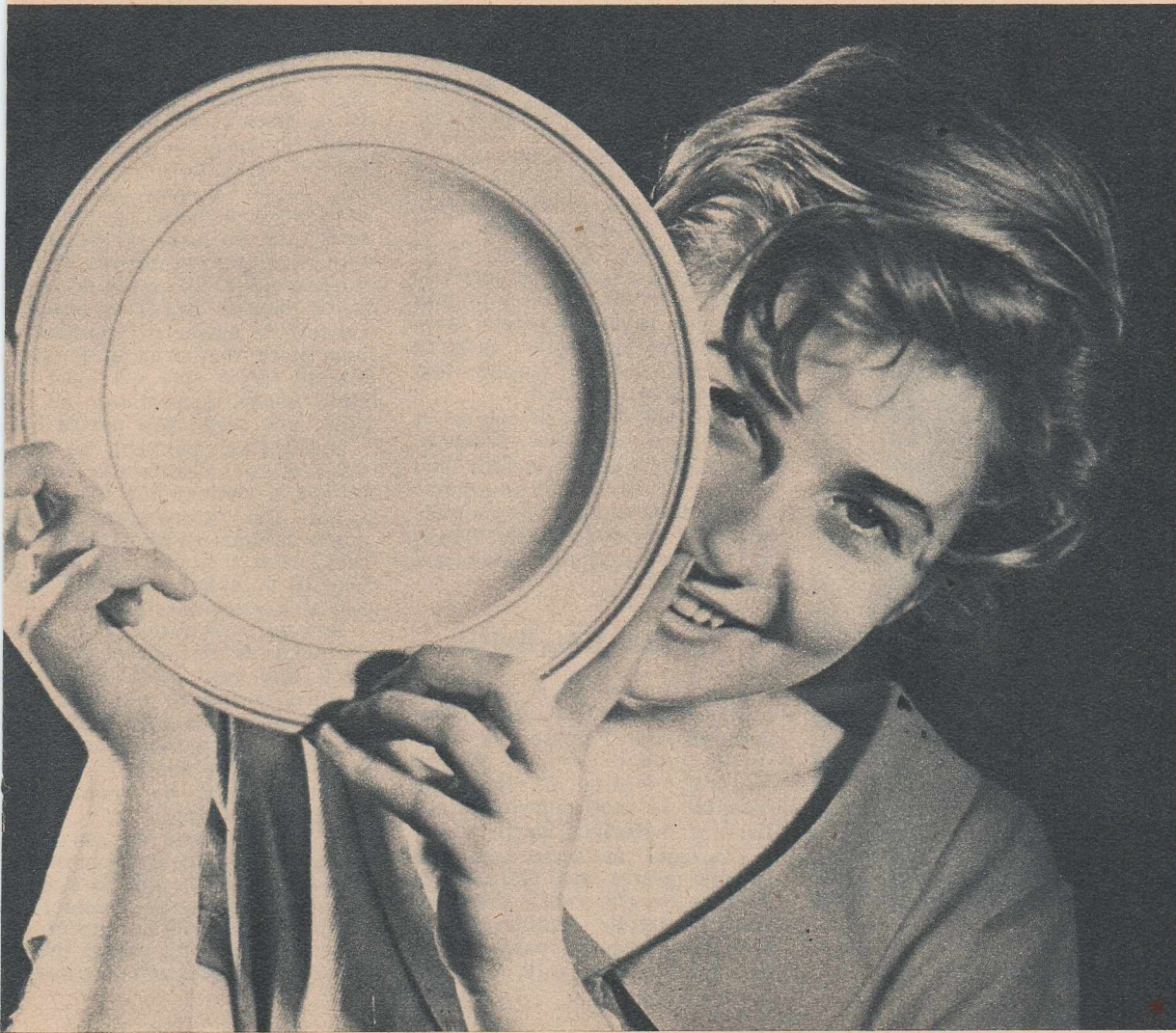
Urmașii olarului

Necesităților estetice mereu crescînde se străduiesc zi de zi să le răspundă meșterii ceramiști și sti-

◀ **„Stilizărilor bogate (sus), le prefer eleganța simplă a pabarului de 1 leu de la Avrig!“ (dreapta).**

REA ÎN BUCATE...

„Ce-o fi vrut să redea desenatorul de la Sighișoara?”

„Nu-l așa că-l mai frumoasă decât farfurile năpădite de flori?”

pe materialul nud se așterne o anume culoare, apar linii sau desene.

Experiența arată însă că farfuriilor transformate într-un fel de planșe botanice, le sînt preferate cele în care albul porțelanului este încadrat numai de un simplu cerc discret de culoare.

Datorită unei nefericite inspirații, fabrica din Sighișoara aplică pe unele vase de flori portrete ale unor figuri celebre din istoria culturii. Efectul realizat e de-a dreptul penibil: imaginați-vă bunăoară chipul lui Beethoven sau Enescu copleșit de frunzele bujorilor revărsate din vaza respectivă. Alt model este complet înăbușit de peisajul medieval so-

bru, dominat de nelipsitul turn. Își mai au vreun rost — să zicem — fragilele, optimistele narcise sau visătoareale lalele în... virful turnului?

În cazurile de mai sus, probabil decoratorii au trecut cu vederea faptul că ei nu creează modele pentru vreo expoziție de pictură pe porțelan, ci obiecte care trebuie tocmai să scoată în evidență personalitatea florilor, nu să le-o

concuzeze, distrăgând atenția de la ele. În plus, un detaliu de ordin... financiar: vasul simplu (repetăm: foarte frumos ca formă) costă 14,10 lei. „Construcția” turnului cu anexele lui îi urcă prețul la 80 de lei.

În alt model, decoratorii de la Sighișoara parcă s-au ambiționat să nu lase nici o părticică nepedepsită de ascuțișul pensulei; vasul (în ciuda formei grațioase) devine

greoi, obositor, ca obrazul unei femei torturat prin abuz de farduri.

Zoologii în dilemă

Pe altă vază, un fel de pasăre flamingo preistorică dă din aripi parcă pentru a goni eventualele flori, în realitate însă gonind... cumpărătorii.

Lucruri asemănătoare se pot spune despre serviciul de țuică pe care într-un verde mohorât se odihnesc câțiva pești neidentificabili, meniți, probabil, să pună în dilemă pe orice zoolog chemat să precizeze cărei familii îi aparțin.

Nici în cazurile acestea nu s-a învățat cum trebuie din claritatea realistă a stilizării pe care o practică artistul popular.

Altă fabrică, „Porțelanul-Cluj”, folosește uneori naturalist motivele populare. Astfel, un desen propriu scoartelor de pus pe perete, transcris aidoma pe porțelan, apare cu totul nelalocul lui, reușind doar să urce prețul de cost.

O cotitură demnă de relevat se constată în domeniul faianței. Prin colorarea acestui material mai ieftin, s-au realizat câteva produse cu aspect foarte plăcut (ca de pildă serviciile de ouă), deschizându-se noi perspective estetice fructuoase ceramiștilor.

Elogiul simplității

Prin natura ei, sticla oferă posibilități multiple de realizare a frumosului. Lucrul acesta l-au dovedit în practică sticlarii Pădurii Negre și Avrigului, de câte ori au renunțat la prețiozitățile de stilizare și încărcările inutile.

Elocvente în acest sens sînt carafele pentru apă realizate la Pădurea Neagră, estetic dimensionate și practic echilibrate. De asemenea, modestul pahar de un leu de la Avrig care, cu mici

îmbunătățiri privind stabilitatea, ar putea rivaliza prin linia sa elegantă cu „paharele de lux”.

Și aici ca și în domeniul ceramicii, aproape totdeauna „podoabele” supără. Este cazul serviciului de dimineață de la Pădurea Neagră, care se putea cu folos dispensa de zig-zagurile în ulei alb, de-a dreptul stridente.

De la Ispirescu la... Mediaș

Care substanță e mai modestă ca sarea? Ce obiect mai „banal” decât solnița? Și totuși, celei dinții Ispirescu i-a subliniat, pe bună dreptate, locul de prim-plan în ierarhia celor indispensabile omului. De pe ce masă poate lipsi oare cea de-a doua? În compania serviciului de masă al Porțelanului-Cluj, elegant în sobrietatea lui, sau a reușitelor faianțe de la Sighișoara, unicul model de solniță existent în magazine („tip birt” — i-am spus) rămîne un fel de Cenușăreasă căreia zina cea bună, în cazul nostru decoratorul, nu i-a găsit încă veșmintele pentru bal.

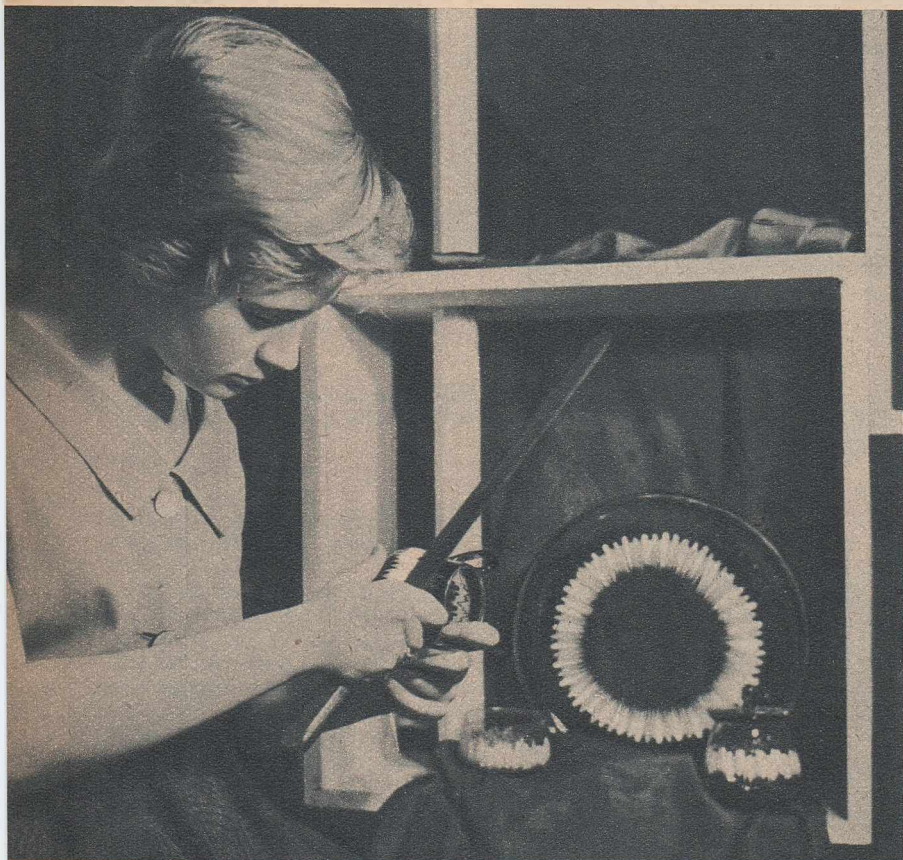
Bineînțeles, publicul nu pretinde solnițe născute din obsesia genială a vreunui nou Benvenuto Cellini. Dar, în orice caz, fantezia poate fuziona cu sticla incandescentă chiar și atunci cînd e vorba doar de un asemenea modest atribut al meselor noastre.

Sora ei, presărătoarea de sare, de asemenea deschide nenumărate porți prin care poate ușor trece fantezia creatorilor din industrie. De ce s-o aflăm închistată doar în silueta unui iepuraș blazat care roade un fel de morcov?

Vorba șefului de raion de la magazinul „Victoria”:

— Presărătoarele fac de obicei parte din bagajul excursioniștilor. Folosind modelul ăsta însă, riști ca pînă ai ajuns pe munte să-ți rămînă iepurele fără... urechi.

Serviciul de ouă produs de fabrica din Sighișoara conține o

„De-aș putea rade «podoabele» de vopsea!”

„Mai e loc de tras măcar o linie? Imposibil!”

„Nu-ți mai nimerit oare ca aceste vase să fie fără portrete?”

Aceeași formă în trei variante — sau „Elogiul simplității”.

presărătoare practică, cu o linie simplă și plăcută. De ce fabrica nu produce acest articol și pentru a fi vândut separat?

La fel, suporturile pentru tacături s-ar putea ușor smulge din șablonul prisme triunghiulare turnate dintr-o sticlă incert colorată. Și aici (ca și în domeniul scrumierelor, nu prea variate ca modele în prezent) ceramiștii ar avea posibilități nelimitate de a-și folosi îndemnarea, bunul gust și spiritul practic.

Un exemplu de întrunirea acestor trei calități îl oferă produsele fabricii „Vitrometan” din Mediaș prin farfuriile de dulceață lucrate cu pasiune de filigranist, răzătoarele de fructe cu șanț pentru strângerea sucului obținut sau, mai ales, originalele și nespuse de utilele vase gradate cu ajutorul cărora se pot măsura expeditiv cele mai uzuale ingrediente (solide și lichide) folosite de gospodine la pregătirea mesei.

„Cristalul viitorului”...

Industria maselor plastice, a-ceastă „sticlărie a viitorului”, cunoscând un ritm vertiginos de dezvoltare, adaugă calităților estetice și practice una nouă: prețul extrem de scăzut.

Prin realizarea unora dintre sortimente, „sticlării” de la fabrica de mase plastice „București” parcă și-au propus să-i întrecă în măiestrie pe artiștii cristalului de la Pădurea Neagră.

Compotierele și tăvițele din masă plastică ale fabricii „București” completează utilul cu frumosul.

Cutiile pentru păstrarea mâncării în frigider (realizând la maximum economia de spațiu), untierele și bidoanele de voiaj sau căldările rezistente la căldură atrag prin utilitate, preț scăzut și aspect estetic.

Ar mai trebui însă insistat asupra unei game cromatice mai bogate, alcătuite din culori vii, optimiste, tinerești, ca însăși a-ceastă ramură a industriei noastre.

Contribuția Fondului plastic

După cum s-a vorbit de necesitatea antrenării poezilor în opera

Optimist colorat, „serviciul de dimineață” al ceramiștilor Sighișoarei vă pofteste la micul dejun.

COPERTA NOASTRĂ:

Doă carafe de la Pădurea Neagră. Cea din mîna dreaptă, mai armonică în linii și mai corect echilibrată.

de elaborare a unor texte de cîntec într-adevăr artistice, în aceeași măsură se impune și prezența artiștilor plastici în domeniul discutat aici.

Și aceștia din urmă au început să-și spună cuvîntul prin obiectele expuse la Galeriile de artă ale Fondului plastic. Se pot întîlni acolo interesantele „vase-fus”, care se impun prin suplețe și fantezie creatoare; lucrarea intitulată „Maternitate” poate deschide perspective originale ceramicii; numeroase bijuterii de ceramică inspirate din comoara de nescăzut a artei populare, precum și armonioase statuete decorative.

Totuși, la Galeriile de artă n-am înțeles rațiunea estetică a unor tuburi de lut pesimist colorate, nici predominanța obositorului ro-

șu-pămîntiu din creația unor expozați.

Esteții de la galantar...

Dar un cuvînt de spus în aceste probleme îl au înșiși cei prin mîinile cărora trec produsele fabricilor noastre: vînzătorii de la raioanele de specialitate. Făcînd legătura între producător și public, ei nu trebuie să se limiteze la practica rutinară a lui „se vinde” sau „nu se vinde”, ci punînd pasiune acolo unde rutina nu-și are locul, să se transforme în educatori ai gustului public și în același timp adevărați „colaboratori estetici” ai creatorilor din fabrici.

Căci, în bună tovărășie cu „utilul”, „frumosul” a devenit „sarea în bucate” a vieții noastre cotidiene.

D. LUCIAN

Fotografii de A. MIHAILOPOL

MOSCOVA '967

EXPO

Expoziția Universală ce va fi deschisă între 20 mai și 20 noiembrie 1967 la Moscova se va desfășura sub deviza „Progres și Pace”. Evenimentul va coincide cu împlinirea a cincizeci de ani de la victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, fapt care va mări considerabil importanța și atenția acordate expoziției. Milioanele de vizitatori ai expoziției ce vor veni aci din toate colțurile lumii vor avea prilejul să admire, o dată cu exponatele din celelalte țări, și grandioasele înfăptuiri ale omului sovietic, saltul uriaș pe care l-a făcut Uniunea Sovietică într-o jumătate de veac.

Amenajarea unei expoziții de proporții uriașe pe care le va avea Expoziția Universală de la Moscova presupune un vast complex de construcții. Ca să ne dăm seama de amploarea lucrărilor e destul să știm că expoziția aceasta se va întinde pe o suprafață de 520 de hectare, în timp ce expoziția de la Bruxelles din 1958 ocupa numai 200 de hectare — adică o suprafață de două ori și jumătate mai mică.

Deocamdată, pe locurile unde va fi expoziția se mai răsfață crânguri,

mai sînt ogoare, văngi și două sate.

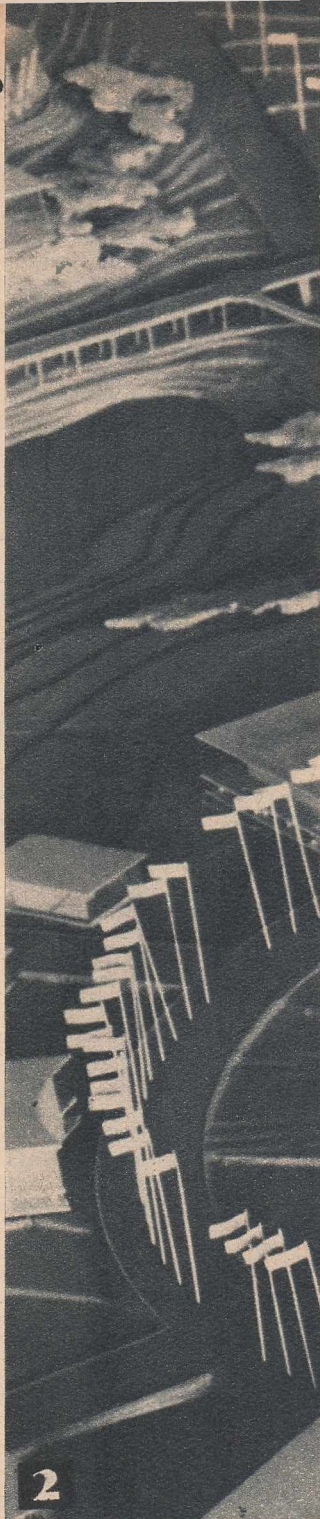
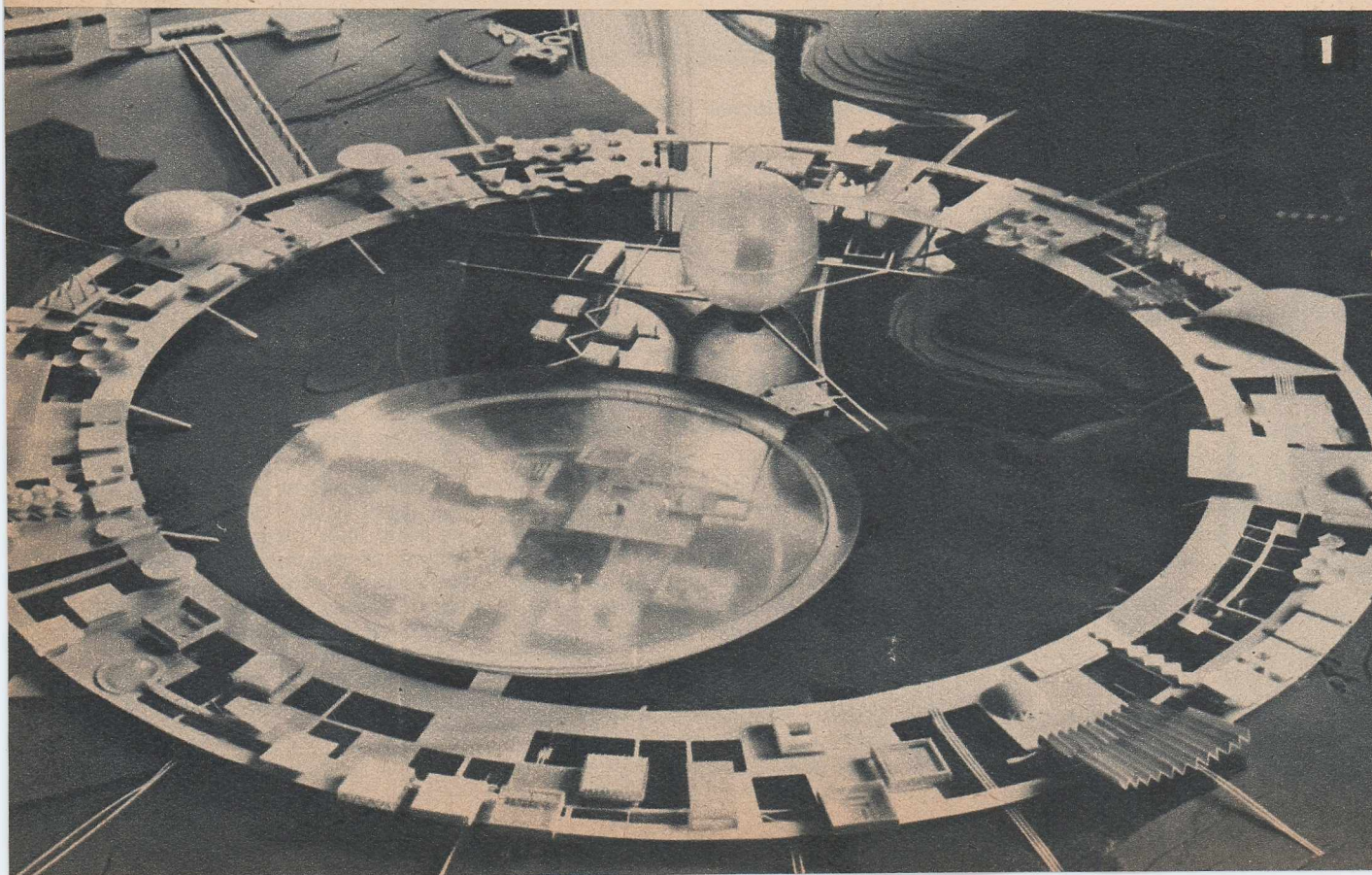
Dar peste șase ani aici se va deschide o uriașă arenă, în care toate țările lumii, indiferent de orînduirea lor socială și de stat, își vor putea înfățișa realizările științifice, tehnice și culturale.

Potrivit proiectului preliminar, viitoarea expoziție va avea trei sectoare: al Uniunii Sovietice, al organizațiilor internaționale, și al celorlalte țări. De pe acum se știe că sectorul rezervat Uniunii Sovietice va ocupa o suprafață de 100 de hectare. Dar și pavilioanelor internaționale — „Știința”, „Tehnica”, „Arta”, „Pacea în întreaga lume” etc — li se vor acorda spații vaste. De asemenea vor dispune de mari spații pavilioanele unor organizații internaționale ca: O.N.U., U.N.E.S.C.O., Crucea Roșie, federațiile de sport și altele.

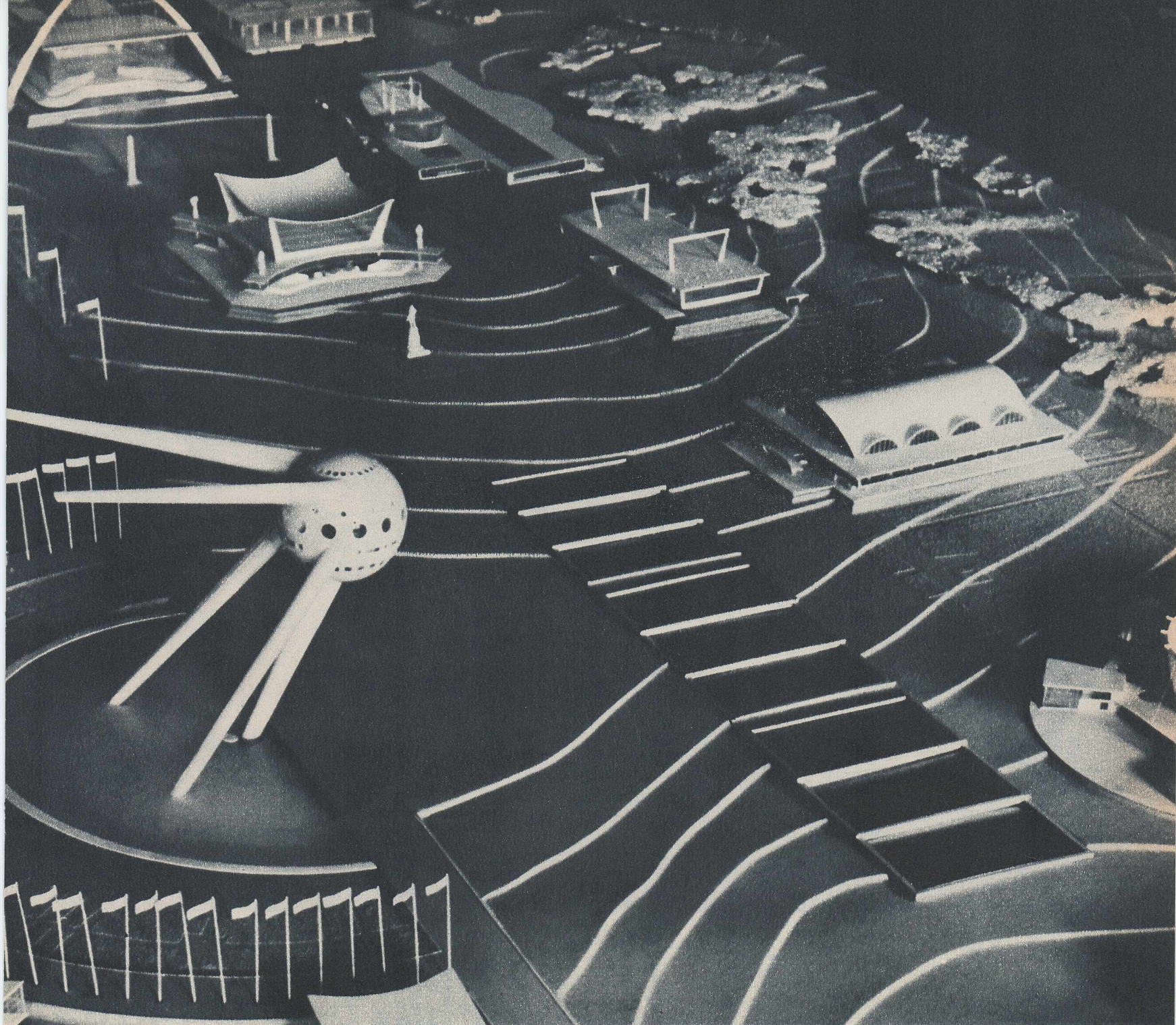
Expoziția va fi organizată în raioanele sud-vestice ale capitalei sovietice, la circa șapte kilometri distanță de Universitatea „Lomonosov”, între șoselele Moscova-Kiev și Moscova-Kaluga. În afară de construcțiile propriu-zise ale expoziției vor mai trebui create deci drumuri de acces comode, problemă ce va fi rezolvată prin prelungirea liniilor de metro, prin construirea unei căi ferate suspendate (monorai)

și a unei autostrăzi. Sînt elemente de mare importanță în planurile de organizare a viitoarei expoziții, dat fiind că se scontează că aceasta va fi vizitată zilnic de circa jumătate de milion de oameni. Vor trebui evident amenajate și nenumărate restaurante, cafenele, bufete, magazine, chioșcuri etc. În același timp, circa 40 de hectare din suprafața expoziției vor fi rezervate distracțiilor. Vizitatorii vor avea la dispoziție săli spațioase de teatru, de concerte, de cinematografe, săli pentru spectacole de estradă... Stațiile de parcare vor avea o capacitate de 12.000 de automobile.

Cele 33 proiecte prezentate la concursul instituit se remarcă prin îndrăzneala liniilor arhitectonice, prin construcțiile moderne, spectaculoase. Artiștii participanți la concurs au ținut cont de aspectul general al expoziției, urmînd ca pavilioanele diverselor țări sau organizații să fie concepute de specialiștii respectivi. Așa cum a relatat Dmitri Ceciulin, arhitectul-șef al Expoziției Universale din 1967, o seamă de proiectanți, pornind de la ideea cuprinsă în deviza acesteia „Progres și Pace”, au propus construirea unui vast forum — un ansamblu de pavilioane dispuse

în cerc, ca în jurul unei mese rotunde. Acest cerc ar avea un diametru de un kilometru și jumătate și ar fi mai ridicat decît terenul înconjurător (foto 1). Alți arhitecți au propus, în același spirit, amenajarea unei Piețe a popoarelor lumii în mijlocul căreia s-ar înălța simbolul expoziției: un glob pămîntesc planînd în aer și aureolat de orbita primului sputnik. Un proiect prevede ca în piața centrală să fie construit un uriaș sputnik, care să atingă pămîntul doar cu antenele și în care să fie instalat pavilionul „Cosmos” (foto 2). În sfîrșit, o altă propunere ar viza amenajarea teritoriului expoziției în formă de

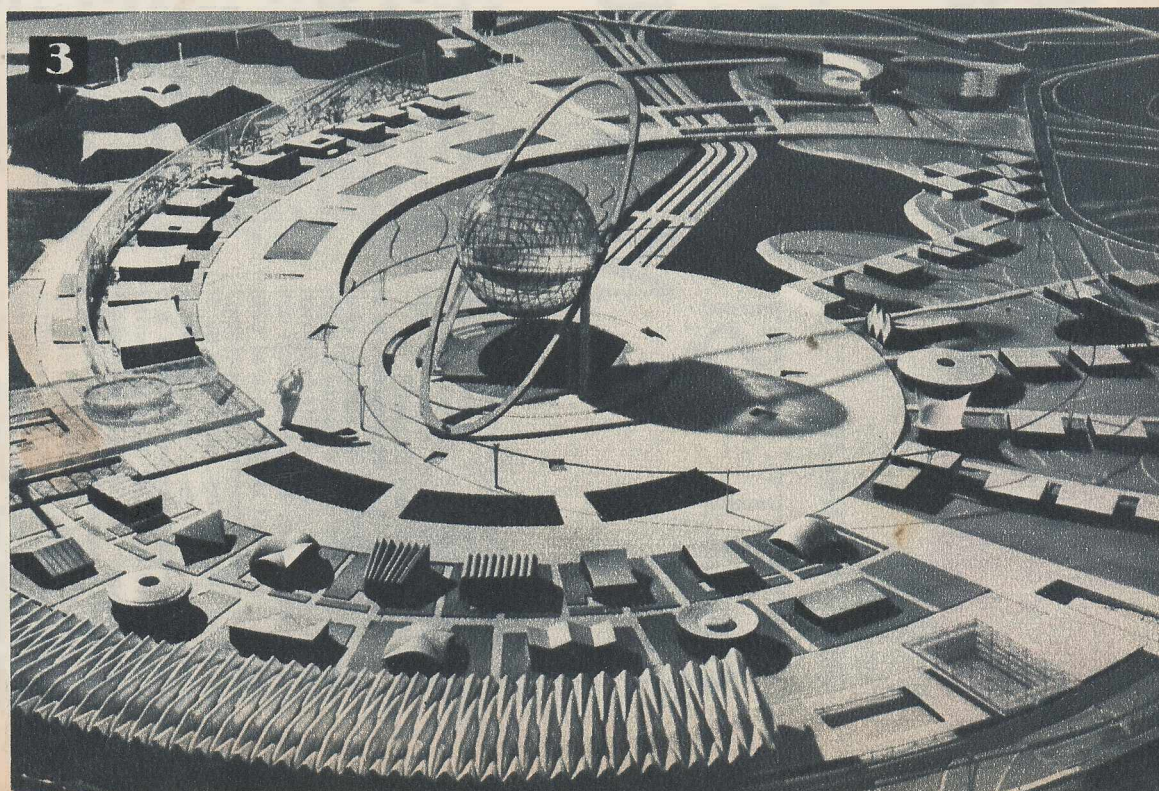

spirală (foto 3). La capătul liber al acesteia s-ar afla intrarea principală, la celălalt capăt simbolul expoziției: un gigantic glob de sticlă aureolat de o orbită. O linie de tren suspendat, monorai, ar marca contururile spiralei.

În momentul de față se află în curs de pregătire o a doua etapă a concursului, la care vor fi invitați să participe cei mai de seamă specialiști și, în primul rând, cei care au avut ideile cele mai originale în prima etapă. O mare atenție este acordată și concursului pentru emblema expoziției, ce va trebui să întruchipeze deviza „Progres și Pace” și va sluji la popularizarea ei în toate țările lumii.

Oricare ar fi, însă, soluțiile la care se vor opri arhitecții și constructorii, nu încapă îndoială că Expoziția Universală din 1967 va însemna o impresionantă trecere în revistă a înfăptuirilor omului din vremea noastră.

Dumitru HÎNCU

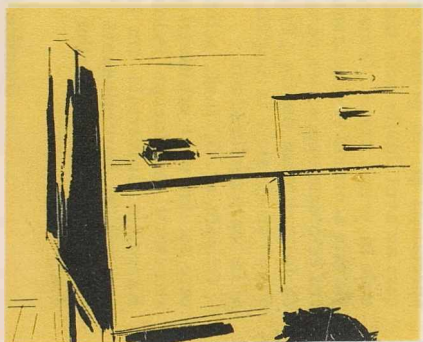

Octav PANCU-IAȘI

ATÎT – ȘI NIMIC MAI MULT

Sus, în stînga, dulapul are o ferestruică. Mama îi spune vitrină, dar băiatului îi sună mai frumos: „ferestruică“. Și-i spune așa cum îi sună lui mai frumos.

Dulapul – fără ferestruică – e al tuturor. Și-al tatii, și-al mamei, și-al băiatului. Ferestruica e numai a tatii. Aici păstrează el o sumedenie de lucruri despre care – dacă ai șase ani cîți are băiatul – e destul să știi că n-ai voie să te joci cu ele. Firește, poți să-ți tragi un scaun lângă dulap, să te urci pe el și, cu nasul turtit de geamul ferestruicii, să privești înăuntru. Nimeni n-o să te împiedice. Atîta doar că, venind acasă, mama va întreba încruntînd sprîncenele: „Care nas a lăsat o urmă pe vitrină? Văd o urmă de nas pe vitrină!“ Atunci tata va face cu ochiul și va răspunde repede: „Trebuie să fie urma nasului meu. Numai eu umblu la ferestruică...“ Dar cînd va ieși mama din cameră, băiatul – și nu tata! – se va repezi la ferestruică și va șterge cu mîneca urma nasului...

ar fi fost prea puțin. I-a povestit băiatului tot ce se putea povesti...

...Și uite că de aici, de la povestea tatii despre decorație, a început o altă poveste – și anume aceea pe care o scriu eu acum.

Va să zică, n-ați uitat: sus, în stînga, dulapul are o ferestruică. Și-n ferestruică tata păstrează cutiuța roșie, mare cît o palmă mică, în care se află „Medalia Muncii“.

Băiatul stă în pat și se uită la ferestruica dulapului. Nu-i acasă decît el. Mai întîi a plecat tata pe șantier, pe urmă a plecat mama la fabrică. Poate să fie ora șapte sau șapte și jumătate – sigur e însă că nu-i încă opt. La opt, mașina pe care scrie „Atențiune copii!“ vine să-l ia la cămin.

Băiatul stă în pat și se uită la ferestruica dulapului. Trebuie să se spele, să se îmbrace și să-și strîngă patul. E băiat mare. Poate să se spele singur, să se îmbrace singur și să-și strîngă patul singur. Poate, dar uite că azi n-are poftă de toate astea. N-are poftă și gata! Ce-o să se întîmple? O să vină mașina, șoferul o să claxoneze, dar el o să-și tragă plapuma peste cap și n-o să răspundă. Șoferul o să mai claxoneze o dată și poate încă de zece ori. El nici n-o să se miște sub plapumă. O să-și spună încet, încet de tot, poezia despre copăcelul înverzit. Nici n-o să ajungă bine la jumătatea poeziei și mașina o să plece. Așa o să scape de tot ce n-are poftă în dimineața asta. O să scape și de spălat, și de îmbrăcat, și de strîns patul! N-o să-i pară rău însă de jocurile, cînteculele și poeziile de la cămin?

Printre lucrurile pe care le păstrează tata în ferestruică se află și o cutiuță roșie. E cât palma băiatului, nici mai mare, nici mai mică; parcă ar fi fost făcută înadins pe măsura palmei băiatului. În cutiuța roșie se află decorația tatii. Decorația se numește „Medalia Muncii!” și despre ea — chiar dacă n-are decât șase ani — băiatul știe mai multe decât despre toate celelalte lucruri din ferestruică. Tata a socotit că despre decorație nu-i destul să-i spună doar că n-are voie să se joace cu ea. Atîta

trezit cu gîndul ăsta, poate chiar a visat că așa o să facă — nu, n-o să-i pară rău de nimic!

Se dă jos din pat, apucă un scaun și-l tîrîie pînă la dulap. Aici, însă, deodată se oprește. Încercînd să se sprijine de spătarul scaunului pentru a se ridica, și-a văzut mîinile. Ar fi putut spune orice despre ele, numai că sînt curate nu! Pe dreapta, o pată verde; pe stînga, o pată verde și una vișinie. De la acuarelele cu care a desenat ascară. A uitat să se spele ascară. A uitat și mama să-l întrebă dacă s-a spălat. Ce-i de făcut acum? Să apuce cu mîinile astea cutiuța roșie?... Își privește mîinile nemulțumit; strîmbă din nas. Pe dreapta — o pată verde; pe stînga — o pată verde și una vișinie... La baie! Repede, la baie! În mîinile astea nu poate să țină cutiuța cu decorația tatii!

În baie își potrivește apa, apoi își freacă bine mîinile cu săpun. Cîțiva stropi îi ating fața. Ce-ar fi să se spele și pe față? Și dacă tot dă cu apă pe față, mare lucru e să-și săpunească și gîtul, și urechile?

Se întoarce în cameră îmbujorat. Acum n-are ce să-l mai oprească în

urce pe scaun și...

Nu-și duce gîndul pînă la capăt. Pe scaunul tras lingă dulap și-a văzut hainele. Mama i-a schimbat cămașa cu una proaspătă, albă. Pantalonașii sînt așezați „pe dungă”, ca ai tatii. Alături, ciorapii care se întind ca o praștie. Se uită la haine; se uită apoi la ferestruică. Iar la haine și iar la ferestruică... Cînd își pune tata decorația e întotdeauna zi de sărbătoare. Mama îi scoate din dulap costumul cel nou, cafeniu, pe care tata și-l îmbracă încet, privindu-se mereu în oglindă și alungînd cu cîte un bobîrnac fiecare firicel de scamă care i se pare că s-a prins de stofă. Abia pe urmă, da, abia pe urmă își pune decorația!

Cît ai clipi, băiatul își scoate pijama și o aruncă pe pat. Se îmbracă apoi pe îndelete, privindu-se mereu în oglindă și alungînd cu cîte un bobîrnac fiecare firicel de scamă care i se pare că s-a prins de cămașă...

Abia acum, da, abia acum poate să ia din ferestruica dulapului cutiuța roșie cu decorația! Decorația pe care a primit-o tata pentru că e unul din cei mai harnici zidari de pe șantier!

să lucreze! Pac, pac, pac, a și așezat un rînd de cărămizi! Dacă te uiți cum îi aleargă mîinile un sfert de ceas — nu mai mult — te dor ochii... Așa o să lucreze și el cînd o să fie mare. Și tot zidar o să se facă. Pac, pac, pac, un rînd de cărămizi; pac, pac, pac, altul. Într-o zi — o casă! Într-o lună — o stradă! Într-un an — un oraș.

Se repezi la pat și încep să strîngă așternutul. Pac, pac, pac, bătă pernele și le așeză una peste alta. Pac, pac, pac, acoperi totul cu cuvertura și, cu degetele făcute greblă, pieptănă franjurile cuverturii ca să nu se încalcece unul pe altul, ci să cadă drept în jos, ca niște luminări...

În clipa cînd termină, auzi de afară claxonul cunoscut. Strigă: „Vin îndată!” Încuie ușa, scoase cheia din broască, o băgă sub preș — și alergă spre mașină.

Sus, în ferestruica dulapului, cutiuța roșie cu decorația tatii nu știa nimic din tot ce se întîmplase și, de fapt, nici n-avea ce să știe, pentru că nu se întîmplase nimic. Un băiețel de șase ani s-a sculat, s-a spălat, s-a îmbrăcat și și-a strîns patul — iar cînd a fost gata cu toate, a venit mașina și l-a luat la cămin. Atît și nimic mai mult!

„INGINERUL NAVAL”

Nu, tatii poate n-am să-i scriu,

Nu pot răvașe să-l ajungă
Pe unde-n largul străveziu:
E căpitan de cursă lungă.

Ci, așteptîndu-l, am cioplit
Un vas cu velele de-o

șchioapă.
Nu-i chiar vapor, dar,
negreșit,
S-o legăna, viteaz, pe apă.

Mă văd lansînd spre largul
zării

Cîndva, alt vas adevărat,
La prova cu drapelul țării
De tata prin furtuni purtat.

Ieșindu-i parcă-n calea lui
Azi „dau la apă”-ntîia-mi
navă

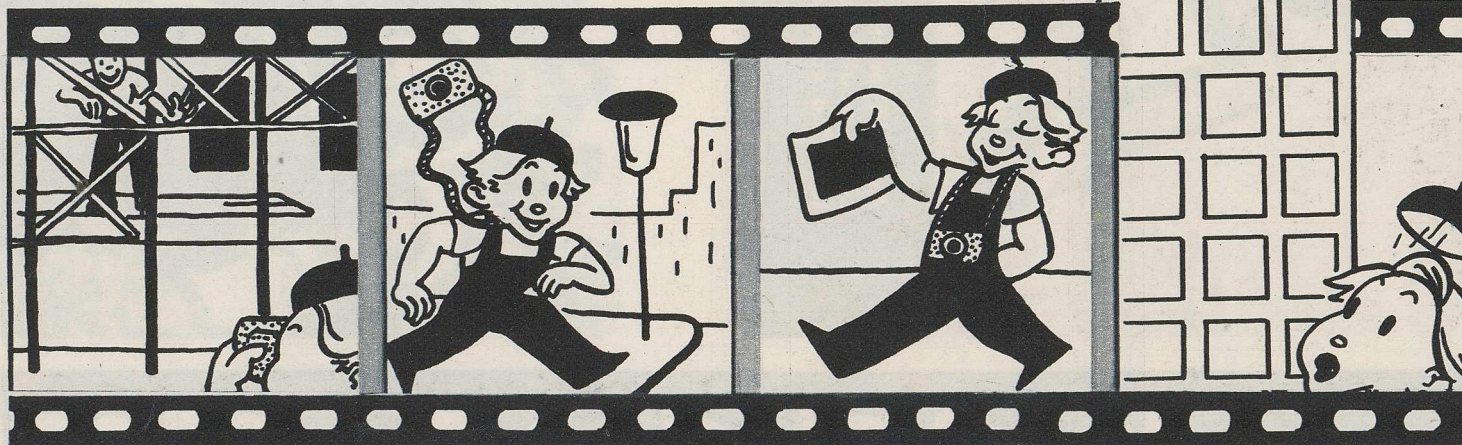
Și cînd întîiul val verzui
Va ridica-o către slavă,

Cum n-am beretă de matroz,
Spre largul orizont, spre tata,
Sub cerul aurorii, roz,
Voi flutura, semeț, cravata.

Lucian DUMITRESCU

Foto TOMITA

de F. MICIU
Desene de MANOLE

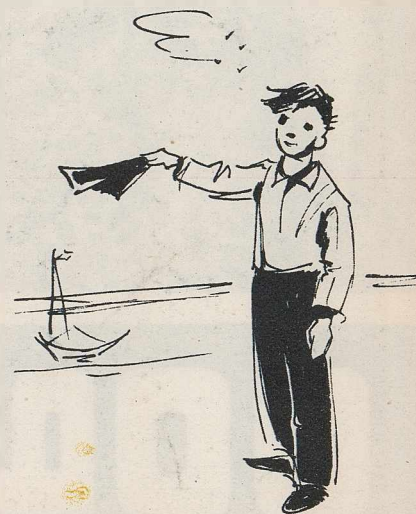

Constructorii de case noi
Ajuns-au la etajul doi.
Tomita îi fotografiază.
— Adu-ne-o poză!
— La amiază!

Tomita-aleargă. E grăbit:
Developat, copiat, mărit —
Pricepeți doar, e-atîta treabă!
Dar va veni-napoi degrabă.

E gata poza! E minune!
Oare constructorii ce-or spune?
Desigur, vor rămîne paf:
Tiii! Ce maestru fotograf!

...Și iată-l ca picat din stele:
Nu-i șantier, nu mai sînt schele...
Pînă să prîndă el de veste,
Crescuse blocul ca-n povestel...

COPILII FĂRĂ ZIMBET

Această teribilă imagine a foamei ilustrează cât se poate de zguduitor „opera civilizatoare” a colonialiștilor belgieni în Congo.

„T”

Acănitul mașinii tale de scris îmi amintește de o mitralieră care trage din depărtare” — i-a spus un băiețel algerian ziaristei franceze Madeleine Riffaud, care a vizitat unul din lagărele din Tunisia pentru micii refugiați algerieni. Imaginația acestor copii e alimentată de cea mai cruntă realitate. Ei nu vorbesc decât despre mitraliere, bombardamente... Nu au pe nimeni. Numai amintirile unor evenimente sângeroase. Madeleine Riffaud povestește într-un reportaj ce a văzut în desenele orfanilor din Algeria, adăpostii în acest lagăr. Satele, pădurile din aceste desene nu se aseamănă cu cele din desenele altor copii. Deasupra lor rolesc avioanele, casele sînt doar ruine. Povestile acestor copii sînt și ele pline de întâmplări îngrozitoare. Vinovată de toate acestea este războiul colonialist. În mintea lor „parașutistul” și „soldatul francez” se confundă cu imaginea Franței. „Și într-o bună zi a venit Franța — povestește micul Ben Aid — și l-a uciș pe tatăl meu. Toată lumea a fugit. Și eu am fugit împreună cu fratele meu. Pe el l-a nimerit un glonte și a căzut. Iar pe mine a pus mina Franța. Și m-a întrebă: Unde au fugit ceilalți...” Și cu singura sa mîna validă — stînga — micul Ben Aid desenează un vapor. Dreapta i-au ars-o parașutistul încercînd să afle de la el: „Unde au fugit ceilalți?” Și Madeleine Riffaud îl citează pe Aragon: „Iată pata de pe obrazul tău, o. Patria mea. Iată norul aruncat pe baia ta. Cel care ucide și prajolesc șosea în numele tău...”

Cîtă tristețe în ochii acestor orfani algerieni — victime ale sîngerosului colonialism!...

Simpla spicuire a știrilor, notelor și scurteor informații din presa occidentală — prilejuită de apropierea Zilei internaționale pentru apărarea copilului — ne înfățișează o vastă și întinsească frescă a mizeriei și suferințelor celor mici și năpăstuiți din lumea capitalistă. Care dintre aceste fapte să prezentăm mai întâi cititorilor? Greu de ales. Vom reda aici o parte — doar o mică parte — a spicuirilor din ziarele pe care le-am frunzărit, lăsînd ca cititorul să hotărască singur care dintre ele sînt mai semnificative.

★

— Ziarista Fern Maria relatează în ziarul „New York Post” că în statul Virginia de Vest (S.U.A.), unde numărul șomerilor atinge cifre impresionante, există mii de copii care flămînzesc, care nu pot gusta un strop de lapte, care suferă de subalimentație, care au nevoie de îngrijire medicală dar nu o pot căpăta. Ei sînt siliți să renunțe la școală neavînd cu ce se îmbrăca, nici mîncare ca să ia cu ei, nici săpunul necesar pentru spălătul rufelor.

— Peste o jumătate de milion de copii care muncesc în agricultura americană duc o existență mizeră. Ei merg desculți și trăiesc în cocoabe în care — cum s-a exprimat un reprezentant al autorităților — nu pot fi ținuți nici cîini!...

— În Salvador, 50 la sută dintre copii mor înainte de a atinge vîrsta de 10 ani. Cauza: mizeria și bolile.

— Pe străzile orașelor din Venezuela vagabondează azi 20.000 copii care caută să-și astîmpere în vreun fel foamea.

— În Chile, la fiecare 1.000 de nou-născuți, 100 mor înainte de a împlini vîrsta de un an.

— O statistică arată că în Franța 65% din copiii muncitorilor nu au posibilitatea să învețe mai mult decît școala primară.

— Mil de copii în zdrențe cerșesc pe străzile orașelor din Portugalia și scormonesc în lăzile de gunoi în căutarea resturilor de mîncare.

— La Köln (R.F.G.), într-un așa-zis cămin particular unde oamenii muncii își lăsa copii — contra plată piperată, desigur — pentru a se putea duce la lucru, s-au descoperit lucruri înfloritoare. Patronii-speculanți, cu cea mai cinică lipsă de scrupule, au cazat în cămin, în aceeași cameră cu cei 12 copii, și 14 cîini — cu toții, copii și animale, aflîndu-se într-o murdărie de nedescris.

— O fotografie publicată în revista vest-germană „Der Stern” înfățișa un căruțor care se vinde cu copil cu tot „la preț de ocazie”. Numai într-un singur an au fost „exportați” — expresia aparține revistei — 2.579 copii.

— Ferma italiană „Monterruaga”, proprietatea societății SEBI (cu participarea statului) obligă prin contract pe cei 400 de muncitori agricoli să muncească împreună cu întreaga familie, inclusiv copiii. Pentru o zi de muncă se plătește 100-150 lire. Cît valorează aceasta dacă un ziar de exemplu costă 40 lire?

— Petra Ortego Rohas, în vîrstă de 30 de ani, din Mexico City, și-a vîndut pruncul nou-născut pentru 20 dolari. „Nu am mijloace cu ce să-l întrețin” — a declarat ea poliției.

— În cadrul unei anchete întreprinse în Germania occidentală, din 800 de băieți și fete între 12 și 18 ani, 799 au răspuns că le este frică de viață!...

★

Să ne oprim. Au mai rămas multe relatări asemănătoare. Fotografiiile alăturate sînt grăitoare pentru cele expuse mai sus.

„N”

Începe îndoiială că tineretul american se află într-o situație tot mai îngrijorătoare — scrie corespondentul din Washington al ziarului elvețian „Die Tat”, Norbert Norton. În același timp se remarcă faptul că în regiunile rurale situația este și mai gravă decît în orașe... Copiii și tinerii care suferă influența mediului prezintă tendințe tot mai accentuate de a „face” cît se poate de repede și de ușor cît mai mulți

La vârsta la care ar trebui să se aple pe băncile școlii, acest copil italian trebuie să trudească din greu pentru o bucată de pâine. Și poate că acasă îl așteaptă o mamă bolnavă, o surioară înfometată...

bani. Din filmele senzaționale, din presă și mai ales de la televiziune copiii „învață” cum poți să faci rost de bani dintr-o lovitură și, firește, fără muncă...”

Ce pot vedea copiii așezați în fața televizorului din Occident? Răspunsul la întrebare ni-l dă un studiu recent al unor profesori de la Universitatea din Stanford. În studiu se arată că în o sută de ore din programele de televiziune pentru tineret s-au numărat: 12 asasinat, 21 persoane împușcate, 21 lupte violente, 15 incidente terminate cu răni grave, 2 strangulări, 3 sinucideri, 4 oameni aruncați de pe stînci, 2 încercări de a călca oamenii cu automobilul, numeroase furturi, violuri etc.

„Într-adevăr este o imagine alarmantă” — constată Norbert Norton. „Dacă America și părinții vor continua să considere succesul material de moment drept singurul țel al vieții...atunci progresiva decădere morală a tineretului va duce la o decădere morală generală și inevitabilă a întregii societăți”.

Toate acestea nu sînt însă numai fenomene americane. Mutilarea spirituală și morală a tineretului se face pe scară mare și în celelalte țări capitaliste. În Anglia, de pildă, o treime din totalul crimelor din ultimii ani au fost comise de tineri sub 21 de ani. În Germania occidentală sămîlna violenței, cultivată de cercurile revanșarde de la Bonn, dă roade cumplite. Conform datelor oficiale, într-un singur an — 1959 — au fost înregistrate delicta penale comise de 41.241 copii între 6-14 ani, de 103.364 fete și băieți între 14-18 ani și de 158.558 tineri între 18 și 21 ani.

Strigăte de deznădejde ne parvin și din Franța. Revista burgheză „Carrefour”, acuzînd influența moravurilor americane, scrie printre altele: „De ani de zile nu s-a făcut nimic serios pentru a favoriza o educație sănătoasă a copiilor. În Franța, morala, instrucția civică, toate acestea sună astăzi ca ceva învechit. Educația cetățenească și sportivă a tineretului a fost înlocuită cu whisky, filme cu gangsteri și jocuri de noroc”.

În fotografia din stînga: la 13 ani Jimmy Thomson din Palmdala (statul California — S.U.A.) este un criminal. El și-a ucis mama cu trei focuri de revolver.

„ACADEMIA LIBERTĂȚII”

Închipuiți-vă un mare edificiu în stil neoclasic pe al cărui frontispiciu ar sta gravate în marmură două cuvinte: „Academia Libertății”. Închipuiți-vă amfiteatre, săli de cursuri și poate chiar laboratoare, consacrate unui singur obiect de studiu și cercetare: „știința războiului politic total împotriva lumii comuniste”.

Ideea înființării unei asemenea academii este rodul unor reflecții sumbre pe care senatorul american Thomas Dodd le-a împărtășit acum cîțva timp unui auditoriu select, cu prilejul unei conferințe organizate la cartierul general N.A.T.O. din Paris. În sală se aflau deputați și diverși reprezentanți de vază ai țărilor membre ale acestui pact militar agresiv.

„Pretutindeni — a spus senatorul Dodd — lumea liberă este în defensivă... Zi de zi ne dăm tot mai bine seama că folosind vechile metode de luptă împotriva comunismului nu mai facem față situației...”

În sală se auzică distinct cîteva oftături. Soluția: înființarea, sub auspiciile puterilor N.A.T.O., a unei academii a... libertății, pentru propovăduirea anticomunismului.

Nu știm cum au reacționat ascultătorii la această propunere, care, de altfel, nu păcătuiește prin originalitate. De o sută de ani și mai bine de cînd „stafia comunismului” umblă prin Europa — și prin lume — antidoturi de solul celor preserise de Dodd au apărut cu dulumul. Fapt este că nici studenților și nici profesorilor de „anticomunism” nu le-a mers prea strălucit. Pentru prima oară de cînd există școli pe lume, magiștrii au căzut la examen împreună cu discipolii lor. În nisipurile mișcătoare ale anticomunismului s-au afundat fără urmă generații întregi de învățăcei...

Și dacă totuși proiectata instituție va lua ființă, ne permitem să facem cîteva sugestii în speranța că ele vor fi de folos viitorilor academicieni.

S-ar putea de pildă organiza un ciclu de prelegeri pe tema „N.A.T.O., lumea liberă și idealul păcii”. Conferențiar: generalul Hans Speidel.

La ciclul „Tehnică în slujba omului în lumea liberă” ar putea fi antrenați președinții consiliilor de administrație ale giganticele monopoli americane „General Dynamics Corporation”, „Boeing Airplane” și „Lockheed”. O conferință interesantă ar relata de pildă „Cum am obținut într-un singur an comenzi de 2.555.000.000 de dolari pentru construirea de avioane militare și proiectile teleghidate”. Vorbitor: Frank Pace, președintele consiliului de administrație al companiei „General Dynamics”, fost ministru de Război.

O activitate bogată în viitoarea academie ar putea s-o desfășoare secția de studii juridice, la care ar putea fi numit în calitate de consultant subsecretarul Ministerului de Justiție de la Bonn, Schlegelberger, același care la 10 martie 1941 scria lui Hitler: „Îmi consacr, mein Führer, toate forțele pentru a încadra justiția în statul național-socialist”.

Nu ne îndoiim că o concurență acerbă va avea loc pentru predarea cursului „N.A.T.O. și libertatea popoarelor coloniale” — avînd în vedere marelui număr de reprezentanți ai „lumii libere” care activează pe acest teren. Lăsînd deocamdată deschisă problema spinoasă a șefiei catedrei, sugerăm organizarea unui ciclu de conferințe pe tema: „Misiunea civilizatoare a Portugaliei în Angola”. Pe lângă catedră ar putea funcționa ca asistent și Joseph Mobutu, care să vorbească studenților despre „O.N.U., lumea liberă și inde-

pendența Congoului”. Acestei probleme i-ar putea fi consacrat și un seminar cu participarea d-lui Hammarskjöld, expert neconstatat în materie.

În afara personalului permanent, noua academie ar face desigur un apel și la vorbitori ocazionali. Astfel, unul din cei 5.300.000 șomeri cîți numărau S.U.A. la începutul anului 1961 (cea mai ridicată cifră din ultimii 20 de ani), ar putea fi rugat să vorbească despre „libertatea de a muri de foame în lumea liberă”, iar o fetiță neagră din Alabama ar lămuri mai bine decît zece tratate problemele dreptului la învățămînt în Statele Unite.

În vacanța de primăvară cursanții academiei ar putea face călătorii de studii pe teren. De pildă, pe bordul vaselor americane purtătoare de avioane, care patrulează în Marea Caraibilor apărînd idealurile „lumii libere”, lumea lui „United Fruit Company” și a dictatorului nicaraguez Somoza, zis „Tacho” (ladă de gunoi), lumea bananelor udate de sîngele patrioților guatemalezi. Sau, noaptea, sub protecția marinei și aviației militare americane, ar putea încerca să debarce pe coasta cubană. Este drept că, în acest caz, din motive cu totul independente de voința cursanților, foarte puțini din ei s-ar mai întoarce pe băncile școlii pentru a-și continua studiile...

Da, nimic de spus. Noul lăcaș de învățămînt ar avea un timp larg de acțiune, circumscris de o singură limită: aceea a ideologiei în putrefacție pe care o reprezintă.

Este adevărat că nici dl. Dodd, membru fondator al „Academiei libertății” și rector prezumtiv, nu nutrește prea mari nădejdi. „Încă 15 ani ca acei care s-au scurs de la 1945 încoace — a declarat el la sus-menționata conferință — și s-ar putea ca lumea liberă să piară”.

Pronosticurile precise sînt hazardate. Fără îndoială că transformările revoluționare din ultimii ani nu sînt încurajatoare pentru lumea imperialismului, a oprîmării sociale și naționale, a militarismului și războiului — și îi vestesc sfîrșitul apropiat. Și acest sfîrșit nu va putea fi aminat măcar cu o secundă de nici o „Academie a libertății”, chiar dacă la o asemenea instituție ar fi adus din Leopoldville însuși Kasavubu și numit profesor plin la catedra de drept constituțional.

L. NIȚESCU

DIN LUMEA FILMULUI

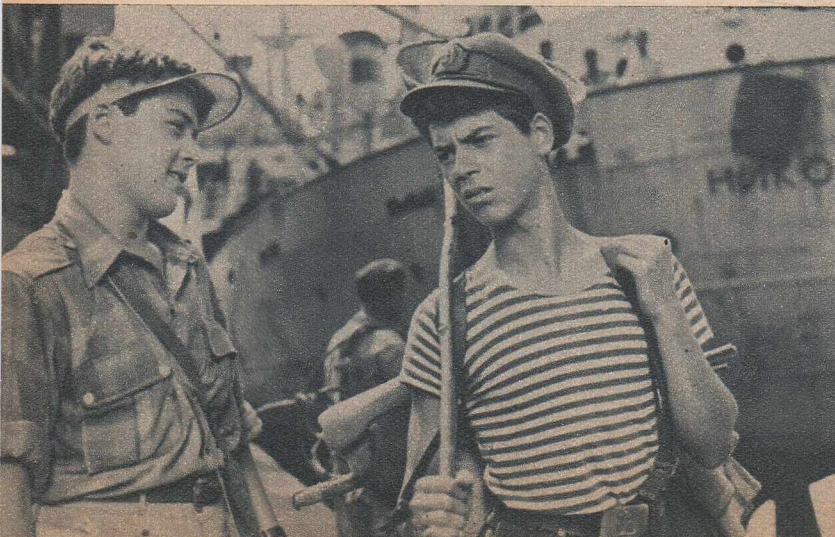

Pilotul sovietic Andrei Petrovici (interpretat de actorul sovietic Vasili Merkuriev) e felicitat pentru activitatea sa îndelungată pe linia aeriană Moscova-Sofia, de către prietenii săi sovietici și bulgari în frunte cu tînăra șoferiță Ani (Nevena Kokanova). Scenă din comedia bulgaro-sovietică „Fil fericită, Ani!”

„Sfârșitul drumului”, un alt film bulgar din care vă înfățișăm un cadru, este realizat pe baza unui scenariu scris de cunoscutul prozator Pavel Vejlnov.

Avîntul spre fapte nobile, propriu tineretului, dă o notă romantică filmului „Moara de vînt” pe care-l realizează o echipă de tineri cineaști bulgari condusă de regizorul Simeon Șivacev.

ÎN STUDIOURILE BULGARE

Correspondență din Sofia
de I. SESTRIMSKI

Sînt doar cîteva luni de cînd cineaștii studioului de filme artistice din capitala Bulgariei au luat în primire noile și vastele platouri ale centrului cinematografic recent construit la Boian, lângă Sofia. La poalele muntelui Vitoșa se înalță acum un adevărat orășel cinematografic, înzestrat cu cele mai moderne utilaje și instalații. Aici se află în curs de filmare o serie de noi producții, a căror tematică variată va răspunde fără îndoială cerințelor spectatorilor contemporani.

Cu deosebit interes este așteptată apariția pe ecrane a coproducției bulgaro-sovietice „Fii fericită, Ani!”, o comedie semnată de scenaristul sovietic Valentin Ejov, scenaristul bulgar Bancio Banov și regizorul Vladimir Ianceo. Eroul principal e pilotul sovietic Andrei Petrovici (interpretat de actorul sovietic Vasili Merkuriev) care, după mulți ani de serviciu ireproșabil pe linia aeriană Moscova-Sofia, e răsplătit cu o excursie cu mașina prin Bulgaria. Pătanile blajinului și simpaticului Andrei Petrovici, preocupat mai mult de rezolvarea necazurilor sentimentale ale tinerei șoferițe Ani (Nevena Kokanova), decît de propriul său concediu, prilejuiesc dezvoltarea unor frumoase sentimente de prietenie.

Producțiile în curs vor mijloci reîntîlnirea spectatorilor cu actori cunoscuți, dintre care amintim pe Emilia Radeva (protagonista filmului „Coasta lui Adam”), care va apare în rolul unei tinere luptătoare antifasciste din filmul „Cînd eram tineri...”, și pe Apostol Karamitev, care deține în filmul polișt „Noaptea spre 13 martie” din nou un rol dublu, dar total deosebit de cel din comedia „Favoritul nr. 13”.

O garanție a calității noilor filme o reprezintă colaborarea cu cinematografia a celor mai de seamă scriitori din tînăra generație. Astfel, talentatul poet Valeri Petrov a reconstituit, împreună cu regizorul Ranghel Vilceanov, echipa filmului „Voci în insulă”, pentru a da viață unui nou poem cinematografic, intitulat „Soarele și umbra”; iar scenaristul Angel Vagenstein, autor al scenariului coproducției germano-bulgare „Stelele”, semnează scenariul filmului „Doi oameni sub cer”, la care lucrează regizorul Boris Șaraliev. Mai trebuie semnalată și ecranizarea cunoscutului roman „Tutunul” al scriitorului Dimităr Dimov, care a fost încredințată regizorului Nikolai Kobarov.

LA CE VISEAZĂ PASAGERII LUI USAF-860?

Pe țărnișurile bătute de vînturi ale Mării Baltice și pe platourile din Babelsberg ale Studioului DEFA, o echipă de cineaști, sub conducerea regizorului Kurt Maetzig, realizează un interesant film de actualitate inspirat după un roman de mare succes al scriitorului german W. Schreyer. Filmul „Visul căpitanului Loy” se bazează pe fapte reale și dezbate probleme arzătoare ale zilelor noastre. De altfel, Kurt

În avionul care o va duce, poate, la pleire, Patricia face o demonstrație a talentelor ei de comediantă în fața tovarășilor de călătorie. Printre ei, recunoaștem pe actorii Horst Drinda (căpitanul Loy) și Cristine Lazar (Doris).

Maetzig s-a arătat dintotdeauna statornic atașat tematicii de actualitate, așa cum a dovedit-o și ultima sa realizare, filmul „Steaua tăcerii”, în care anticipația științifică era un prilej pentru a atrage atenția asupra primejdiei unui război nuclear.

De data aceasta regizorul pătrunde cu filmul său în lumea de gânduri și preocupări ale pasagerilor unui avion militar american, care zboară pe ruta Tripolis-Oslo. Căpitanul englez Loy, de specialitate psiholog militar, e urmărit până și în somn de psihoza primejdiei unui război de distrugere: visează că avionul în care se află s-a lovit de o stîncă și s-a prefăcut în pulbere. Și nici nu bănuiește cît de aproape de o asemenea catastrofă e chiar în acele momente.

Între timp tovarășii lui de călătorie își deapănă propriile „reverii”: fabricantul de rachete Macauley continuă să calculeze perspectivele pe care le deschid afacerilor sale planurile militariste ale N.A.T.O.-ului. Tînăra și răsfățata Patricia visează o carieră fulgerătoare la Hollywood, în timp ce prietena ei Doris schițează o idilă cu rezervatul căpitan Loy.

Dar călătoria avionului USAF-860 nu decurge fără incidente. Mai întîi, o scurtă și inexplicabilă escală pe un aeroport din Germania Federală. Și apoi? Ce rost are acest ocol deasupra Mării Baltice? Ce s-a întîmplat? Cînd s-a îmbarcat și cine e acest misterios pasager care se prezintă: baron Ungern-Sternberg, specialist în radiocomunicații?

Datorită unor accidente tehnice, pasagerii află adevărul: avionul USAF-860 a primit misiunea de a pătrunde în spațiul aerian al Uniunii Sovietice pentru a-l parașuta pe agentul F.B.I.-ului — Sternberg, un dușman înrăit al păcii. Cum vor reacționa pasagerii în fața primejdiei pe care o reprezintă pentru pacea lumii și pentru propria lor viață acest act nesăbuit? Punînd în fața spectatorului problema atitudinii pe care orice om trebuie să o ia atunci cînd i s-ar ivi lui *personal* sarcina apărării păcii, regizorul Kurt Maetzig intenționează să dea filmului „Visul căpitanului Loy” valoarea unui avertisment, care subliniază răspunderea fiecărui om pentru supraviețuirea omenirii, pentru viitorul ei pașnic.

A. R.

Pentru rolul răsfățatei Patricia din filmul „Visul căpitanului Loy” a fost invitată la studioul DEFA-Berlin populara actriță cehă Jana Brejchova.

Un grup de deputați al Partidului E.D.A. a prezentat în parlament o interpelare adresată guvernului în legătură cu batjocurile la care este supus Glezos. Deputații au arătat că în timpul celor 13 ore cât a durat transportarea lui Glezos la Chanla (Creta) jandarmii au avut față de el o comportare inumană. Ei nu au permis să i se scoată nici pentru o clipă cătușele, nici în timpul mesei, nici în timpul somnului și nici când Glezos se simțea rău din cauza bolii.

...Din cei 450 de deținuți politici din închisoarea Egina, 183 au luptat în anii 1940-1941 pe front împotriva intervențiilor rezistenței naționale... Toți 450 am participat la mișcarea de rezistență națională... 54 dintre actualii deținuți au trecut pentru activitatea lor ocupanților. Noi sintem luptători pentru libertate, democrație și pace, ca și toți cei 2.500 de deținuți politici și 500 de deportați politici din Grecia, care de 15 ani sînt privați de libertate fără să fi fost judecați vreodată".

(Din Apelul deținuților politici greci din închisoarea Egina)

„NE ESTI DRAG, MANOLIS!”

ACTUL EROIC

La ora 5,30 ceteva escadrile de stukasuri, zburind deasupra munților Rodopi, se îndreptau spre sud. Era în dimineața zilei de 6 aprilie 1941. Mașina de război germană se arunca, rapace, asupra Greciei. Armata greacă, fiind condusă de un stat major infectat de trădare, n-a putut opri invazia germană și de fapt nici n-a încercat să-i opună o adevărată rezistență. Și pe Acropole a apărut steagul cu crucea încrîngățată. Grecia capitulase...

Aprilie...Mai... Cu sute de mii de ochi plini de ură, Atena privește pe cotropitorii hitleriști; zvastica neagră, profilată pe cerul albastru, chinuie poporul ca un coșmar monstruos.

31 mai 1941. Noaptea. Atena e învăluită într-o liniște adîncă, spartă doar de pașii patrulelor germane. Luna scaldă generoasă cu lumina ei albă orașul. Strecurîndu-se pe lângă ziduri, doi tineri urcă pe Acropole. În dreapta, se văd Propileele, bătrînele porți triumfale. Marmura de Pentelic strălucește ușor în lumina lunii. În stînga, Erechtheonul, unde se afla sanctuarul Atenei Polias, „protectoarea cetății”. În fața lor se profilează, falnic pe cerul nopții, Parthenonul...

Cu răsufllarea tăiată tinerii privesc în jur. Apoi se cațără pe soclul pe care este fixat odosul steag și-l smulg. Acum cerul Atenei e mai pur! Actul de eroism al tînrului Manolis Glezos și al prietenului său Lakis Santas a zguduit întreg orașul și a fost cea mai clară mărturie că poporul Atenei și al întregii Grecii nu se supune ocupanților germani.

„Vinovații să fie condamnați la moarte!” — ordonă Führerul personal. Dar vinovații nu sînt de găsit. Gestapoul fi caută desperat. Dar ei au dispărut. Atunci se pronunță, în lipsă, sentința capitală. Iată prima condamnare la

moarte a tînrului luptător din rezistența greacă: Manolis Glezos.

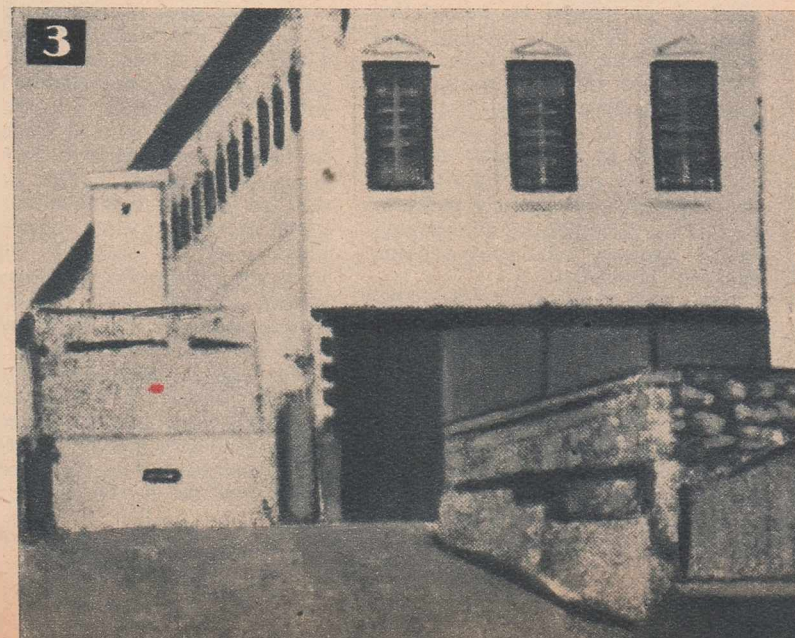
DIN NOU CONDMANAT LA MOARTE

12 octombrie 1944...Armata de rezistență izgonește pe ocupanții germani din Atena. Înaintarea vertiginoasă a trupelor sovietice în Balcani silește armatele hitleriste să se retragă în grabă din Grecia. Zorile unei lumi mai bune se întrevăd la orizont. Dar numai după două luni toate speranțele sînt spulberate: Winston Churchill ordonă generalului Scobie să nimicească forțele rezistenței antihitleriste. Și trupele britanice desăvîrșesc acest ordin în decembrie 1944. Urmează o prigoană nelincetată împotriva participanților la mișcarea de rezistență, prigoană ce se va accentua și mai mult în timpul războiului civil.

În anul 1948 Glezos este arestat. El compare în fața instanței în urma unei acuzații absurde. Minciuna și calomnia, falsurile și denunțurile au fost folosite pentru a-l nimici. La șirul de invinuiri care i se aduc, procurorul regal adaugă și pe aceea că Glezos ar fi asmuțit cică, prin actul său eroic, pe ocupanții hitleriști. Și cere...pedeapsa capitală. Iar curtea marțială îl condamnă pe Glezos la moarte.

Numai datorită opiniei publice mondiale, protestelor vehemente iscate în toate țările, justiția antipopulară nu și-a desăvîrșit hotărîrea. Reacțiunea n-a încetat însă manevrele, cu scopul de a suprima pe eroul rezistenței grecești. În 1949 Glezos este rejudecat și condamnat pentru a treia oară la moarte. Și de astă dată milioane de oameni îi iau apărarea și protestează împotriva acestei sentințe care profanează memoria celor care au luptat și și-au jertfit viața pentru a salva omenirea de fascism.

Chiar și de dincolo de gratii, omul acesta tulbură liniștea celor care îl

„Oamenii liberi ai lumii! Auziți vocea suferințelor Greciei? Luptat cu arma în mână în prima linie a luptei antifasciste și antihitleriste, dintre care cei mai mulți au fost pionierii ai marelui mișcări naționale de rezistență din Grecia, stau din anul 1945 ferecați în închisori... Alte sute de luptători din rezistență, luptători pentru democrație sînt ținuți de 10-15 ani în lagăre de concentrare...”

(Din scrisoarea lui Manolis Glezos adresată oamenilor de bună credință din lumea întreagă)

gionesc. În anul 1951, deținutul Glezos este ales de oamenii simpli din Atena deputat în parlament. Poporul îl vrea erou în forul cel mai înalt al statului. Dar autoritățile anulează alegerea. În semn de protest, Glezos declară greva foamei.

Sănătatea lui este subrezită de multe privațiuni; începutul de tuberculoză, în condițiile lipsei de îngrijire medicală, lărmărează pe cei care îl iubesc. Ei îi cer să renunțe la greva foamei. Un muncitor îi scrie: „Incetează, Manolis! Sănătatea nu-ți permite să continui greva foamei, iar dușmanii nu așteaptă decât prilejul să scape de tine. Nu le da apă la moară. Noi te-am ales deputat tot noi, mai devreme sau mai târziu, vom elibera. Avem nevoie de tine, tu ești drag”.

În viață sau mort — mărturisește mama lui Glezos... De fiecare dată dau cu ochii de un paznic grec, eu, mama unui grec, care nădăjduia că patria va prețui meritele fiului său în mișcarea de rezistență... Inima lui a aparținut și aparține și astăzi Greciei. El este gata oricînd să-și jertfească viața pentru patrie. Atunci de ce este ținut în închisoare?... De ce Glezos stă dincolo de gratii în timp ce un criminal nazist ca Max Merlen, fostul guvernator general al Greciei de nord, vinovat de moartea a 50.000 de cetățeni greci, a fost condamnat la 25 de ani închisoare, iar după 2 ani și jumătate eliberat și expulzat din Grecia?

ÎNȚILNIRE CU GLEZOS

Lemnos, Makronisos, Corfu... Hagios Evstratios...Egina... insule faimoase în întreaga lume ca locuri de deportare sau datorită închisorilor lor unde 2.500 de deținuți politici și 500 de deportați fără a fi judecați suportă supliciile detențiunii. La Egina este întemnițat și Manolis Glezos, alături de alți 450 participanți la mișcarea de rezistență. Un corespondent al revistei germane „Wochenpost” a reușit să-și procure o autorizație specială cu ajutorul căreia a pătruns în insula-inchisoare și a stat de vorbă cu Glezos. Iată fragmente din relatarea lui.

„Cînd străbați cu vaporul apa veșnic albastră a golfului Egina, nimic nu trădează închisoarea. Micul oraș strălucește în soare, cu turnul bisericii care domină împrejurimile. La ferestrele caselor cu două etaje, din glaste se revarsă o ploaie de flori. În fața cafenelelor, în plină stradă, scaune și mese așteaptă consumatorii. O imagine tipică a unei mici insule grecești, unde fiecare locuitor privește curios pe noul venit și-i spune politicos: Kalimera (Bună ziua).

Nici nu trebuie să întreb unde este închisoarea. Te iei după grupul de oameni sosiți cu vaporul și după 400 de metri te găsești în fața ei. Un șir de jandarmi înarmați, turnurile ca de cetate și un gard de sîrmă ghimpată te obligă să te oprești...

...Manolis mă zărește primul. Ochii lui sînt obișnuiți cu lumina sumbră din marele vestibul al închisorii, unde-l înfălesc după o așteptare de jumătate de oră... Vocea lui Glezos este clară ca întoideana. Observ însă că părul lui a început să albească.

— Cum vă simțiți? — Îl întreb.
— Nu vă puteți închipui ce trebuie să suporte un deținut aici, cu toate că condițiile de detențiune nu sînt ca pe insula Corfu. Cîțiva deținuți care nu au pe nimeni sînt nevoiți să trăiască cu jalnică mîncare pe care o primim: pline, fasole, cîteva măsline și iar pline, fasole... Acum cîteva săptămîni ni s-a interzis să cîntăm...

Începem să discutăm despre unii cunoscuți, personalități politice din Grecia, cu care Manolis avea relații pe cînd era încă în libertate și secretar al EDA. Paznicul care pînă atunci moțăia prinde dintr-o dată viața: „Vorbiți numai despre chestiuni personale!” — ne atrage el atenția.

— Tocmai citesc niște cărți despre viața și economia insulelor din Marea Egee, mai bine zis despre țăranii săraci de aci — își continuă Glezos relatarea. Nici nu vă puteți imagina ce schimbări trebuie să aibă loc ca acești oameni să trăiască demn. Ei au acum condiții asemănătoare cu cele ale popoarelor coloniale. Lipsesc medicii, curentul electric, vitele și multe altele...

Paznicul se agită din nou... Îi pun lui Manolis ultima întrebare:

— De ce ai nevoie, prietene?
— Personal, de nimic...Trebuie să scrii însă despre condițiile în care se găsește cei 2.500 de deținuți politici din Grecia, despre faptul că bolnavii nu sînt duși în spitale și mor în celule. Serie despre cele 6 drahme de cap pe care autoritățile le „cheltuiesc” pentru întreținerea noastră zilnică, despre iro-

nia faptului că luptătorii din rezistență trăiesc încarcerati, pe cînd colaboraționiștii din timpul ocupației hitleriste se plimbă liberi...”

★
Au trecut 20 de ani de cînd, într-o noapte, patriotul Manolis Glezos a smuls de pe Acropole steagul hitlerist. Totuși, azi, omul care și-a închinat întreaga sa viață slujirii patriei, luptătorul neobosit pentru drepturile democratice ale poporului său se mai află în închisoare. Dar idealurile generoase nu pot fi înfrînte. Nici gloanțele, nici violența, nici izolarea într-o carcă sumbră nu pot înăbuși credința arzătoare și lupta pentru un viitor mai bun.

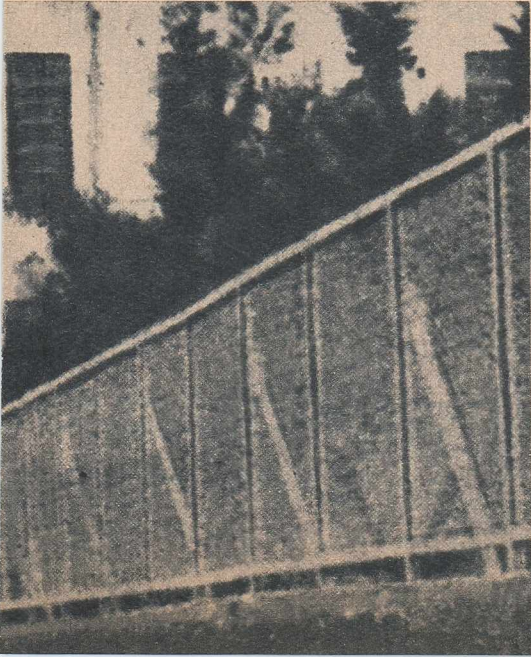
I. CORBAN

„INIMA LUI APARTINE GRECIEI”

Istoria contemporană cunoaște procese monstruoase ale căror victime au fost oameni nevinovați. Sfîrșitul secolului trecut a fost zguduit de „cazul Dreyfus”, iar deceniul al treilea al secolului nostru de „cazul Sacco și Vanzetti”. Dar totuși că și în anii noștri se petrec cazuri similare. Concludentă în această privință este acțiunea împotriva lui Glezos. În 1958, EDA (Uniunea democratică de tînga) obține un milion de voturi și o câștigă din mandatele de deputați în parlament. La cererea reprezentanților acestui partid, la 2 decembrie 1958, parlamentul începe dezbateri de mare amploare cu privire la politica Greciei. Ce vor releva ele? Tara întreagă așteaptă încordată. Și, în toiul dezbaterilor, Glezos, secretarul partidului EDA și directorul ziarului de opoziție „Avghi”, este arestat.

Lui Glezos i se aduce absurdă înviuire de spionaj, dar mărturiile agenților de poliție sînt atât de subred, încît pentru toată lumea este clar că procesul nu este decît o înscenare. Totuși în 1959 el este condamnat la închisoare. „Cu inima îndurerată mă duc la aceeași închisoare care exista și în timpul ocupației și nu știu dacă am să-mi găsească fiul

- 1** Mama lui Glezos aducîndu-i un cuvînt de îmbărbătare în timpul procesului din vara lui 1959.
- 2** Pe Acropole, hitleristii împlataser steagul cu zvastica. Dar în noaptea de 31 mai 1941 Manolis Glezos l-a smuls și l-a azvîrlit la pămînt. Astăzi, cînd deasupra Acropolei flutură drapelul național al Greciei, Glezos se află în temniță...
- 3** Închisoarea de pe insula Egina unde este întemnițat Glezos.
- 4** Cu cătușe la mîini și sub o pază severă, deținuții greci sînt duși pe insula Creta.

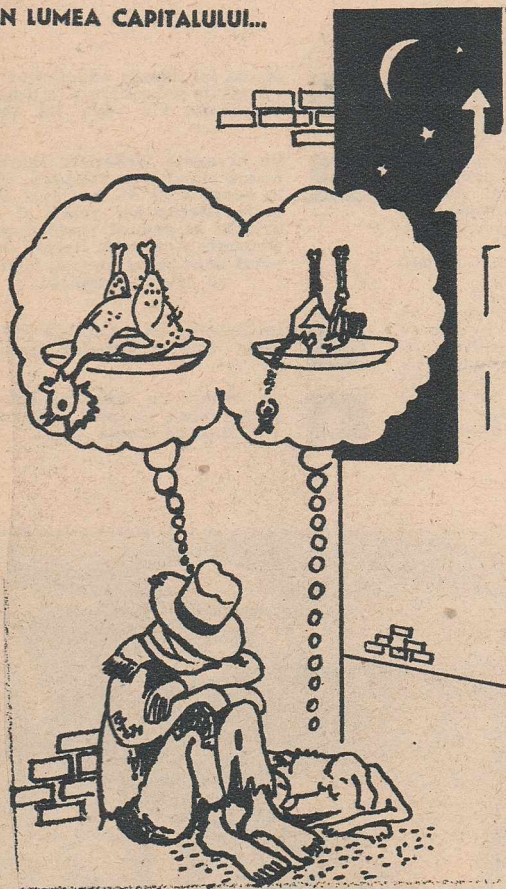

UMOR

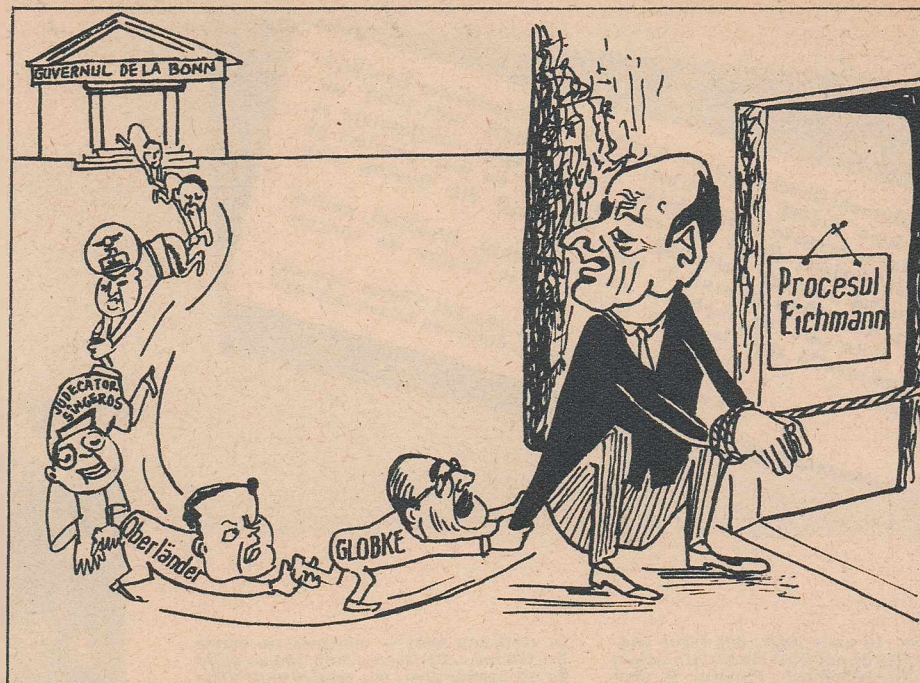

Sintem puțin cam nervoase...
(Din „Ludas Matyi” — R.P. Ungară)

ÎN LUMEA CAPITALULUI...

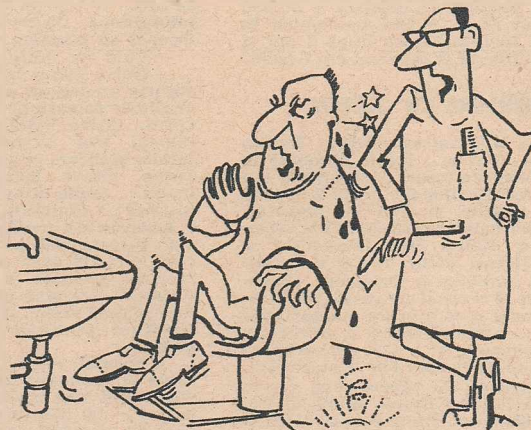

Fiecare cu visul său...
(Din „Vie Nuove” — Italia)

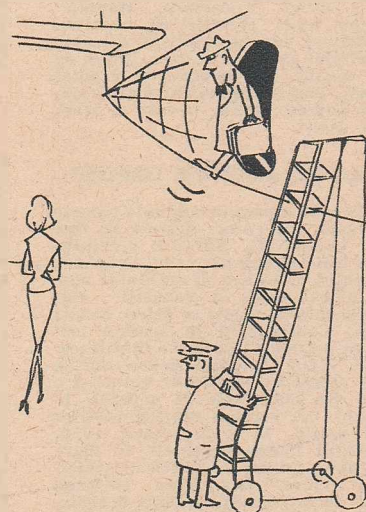

Trena lui Eichmann.

(Din „Berliner Zeitung” — R.D.G.)

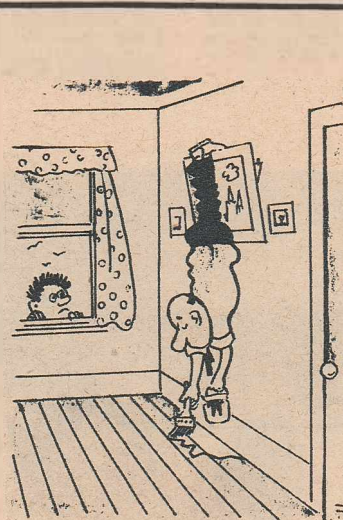

— Aveți un noroc deosebit, domnul meu. Gândiți-vă că pacientului precedent i-am extras nasul, un ochi și carotida...
(Din „Vie Nuove” — Italia)

Fără cuvinte...

(Din „Panorama” — R. P. Polonă)

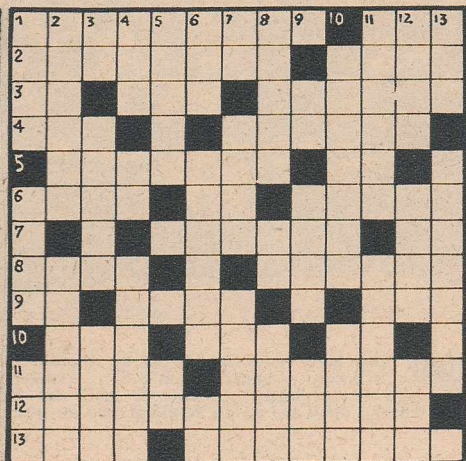
„...nu e de loc simplu!”
(Din „Schweitzer Illustrierte” — Elveția)

— Dragi ascultători, acum vă vom transmite buletinul meteorologic. Timpul probabil de mîine...

(Din „Schweitzer Illustrierte” — Elveția)

PENTRU COPII

ORIZONTAL: 1) Titlul unei cărți cu povești de Andersen, cărute recent în Editura Tineretului — În această zi. 2) Prieten al copiilor din țara noastră, prezent în emisiunile pentru cei mici de la televiziune — omol. 3) Matei Alexandrescu — Frunțași la învățătură și la sport — „Povestiri despre...”. 4) nouă carte pentru copii de I. Mitru, apărută în colecția Fraista cu povești. 5) ... — Ba-a, erou al basmelor orientale — Arcuri susținute de coșane. 6) Pește de mare care, la lingere, produce descărcări electrice — Mină caii. 7) ... de aștere; regimul democratopular a creat o largă rețea de semene instituții pentru apărarea sănătății mamei și copilului — Nicușor Ene — Păstrează instrumentele de scris ale școlilor. 8) Pastă de fructe uscată — Pronume. 9) Anexa motocicletei — Puțin (mold.). 10) Sercește — Gazul tuburilor luminoase — Cîmp semănat. 11) Prefix pentru viață — Așezare rurală — există. 12) Domol — Cea mare, în timpul verii, numeroși copii se petrec în taberele de pionieri și școlari, organizate de uterea populară în stațiunile de la munte și de pe litoral. 13) O părticică din steagul lui Lenin, mîndrie a pionierilor noștri (2 cuv.). 14) Din nou — Dez-nierdare.

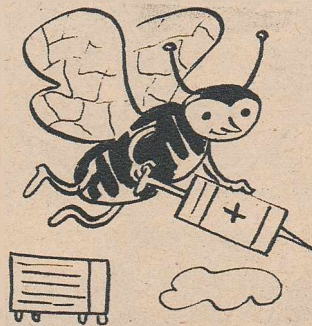
compoziții pentru pian de Hilda Jerea. 3) Rece! — „Micul...”, versuri pentru copii de Jancsik Pál, traduse din limba maghiară de Ion Brad — Clanță. 4) Giorbă de pește — Notă muzicală — Povește. 5) Materie primă pentru construcțiile pe care copiii le fac pe plajă — Pronume posesiv. 6) Steag turcesc alcătuit din 2-3 cozi de cal — Curajos — Pronume. 7) Spe-tează — Deosebit — Nautic. 8) „...cu trei iezi”, povești pentru copii de Ion Creangă — Tiți Oancea — Puternici. 9) Unealtă de la cercul mîinilor îndemnatice — Sursă de energie electrică din laboratorul cercurilor pionieriste de fizică — Figură geometrică. 10) Dulciuri foarte plăcute celor mici — Măreție. 11) Eroul din basmul cu lampa fermecată — Verbul pionierilor cînd se așază în careu (inf.). 12) 1 iunie este cea închinată copilului (pl.) — Nume de fată — Tărîmul de sud-est al peninsulei Kola. 13) Fata din grădină! — Autorul celor mai cunoscute amintiri din copilărie din literatura noastră.

Dezlegarea jocului „DIN LUNA MAI” apărut în nr. 20

ORIZONTAL: 1) Pravda — Popov. 2) Roura — Tagore. 3) Iuta — Sirop — L. 4) Me — Jo — Carota. 5) Antipa — Sava. 6) V — A — Inroșite. 7) Atlas — Al — C — G. 8) Raid — Ic — Lido. 9) Are — Inova — Ar. 10) I — Iser — Pa — O. 11) Inima — Ostrov. 12) Nava cosmică.

ALBINE „MULSE”

O fabrică de medicamente din Magdeburg, R.D. Germană, produce medicamente din veninul albinelor. Mult timp acest venin a fost obținut prin metode destul de dificile, care provocau noartea albinelor după „recoltare”. Recent, a fost elaborată o nouă metodă, datorită căreia viața albinelor este salvată. Despre ce e vorba? Fiecare stup are o ieșire specială făcută în acest scop. Pentru a părăsi stupul prin această ieșire, albinele trebuie să treacă peste o placă de sticlă

unde sînt supuse unor șocuri electrice. Sub influența șocului electric albina apasă sticla cu acul ei și își golește pungă cu otravă. Rezervele de otravă se refac în timp scurt. În felul acesta albinele pot fi „mulse” de mai multe ori.

Posta REDACTIEI

GULIANU PETRU — Brașov. Există, într-adevăr și rădăcini parazitare, nu numai plante de suprafață. Moi și fragede în aparență, aceste rădăcini au totuși forța de a pătrunde ca niște ace de oțel în cel mai dur lemn. Iar o dată pătrunse încep să sugă seva pomului și s-o transporte în propria lor tulpină. Pomii atacați sfîrșesc adeseori prin a se usca. Dacă ați descoperit o asemenea rădăcină în livada dv. e bine s-o arătați unui specialist.

A. NICULAE — Stîlpeni. Răspunsul la întrebarea dv. vi-l vom da printr-o scrisoare recomandată. În acest scop, vă rugăm să ne comunicați adresa exactă unde vă putem scrie.

ESANU LIGIA, elevă — Bacău. Vaca de mare nu este altceva decît o morșă. Iar morșa este un mamifer amfibiu care trăiește în mările arctice și antarctice. E un animal carnivor, care poate să atingă pînă la 6-7 metri în lungime. Se vînează pentru grăsimile, pielea și — masculii — pentru colții lor care seamănă cu cei ai elefanților.

MARIAN ANA — Lugoj. Castelul Bran a fost ridicat pentru prima oară cu șase secole în urmă, ca o întăritură a cetății Brașov împotriva năvălirilor otomane și totodată ca punct de vîmuire a mărfurilor care se scurgeau pe aici din Orient către Occident și invers. Am spus „pentru prima oară”, pentru că, de-a lungul secolelor, castelul a fost reconstruit de mai multe ori, în urma unor repetate incendii și cutremure care l-au distrus. Astăzi, castelul adăpostește un complex de muzee. Vizitîndu-l, veți putea vedea afit stampe și ilustrații care înfățișează construcția castelului la diferite epoci, cît și obiecte de artă medievală; măturii ale activității meșteșugărești și comerciale din vechiul Brașov; exponate de interes etnografic; produse ale artei populare din regiune precum și numeroase piese istorice de autentică valoare.

STOIAN PETCU — Vălenii de munte. Grăsimile animale greu de mistuit sînt cele ale căror puncte de topire sînt superioare temperaturii normale a corpului omnesc. Untul, spre exemplu și grăsimile de pasăre, care se topește sub 36,7 grade Celsius, se mistuie ușor, în timp ce untura de porc și, mai ales, seul (care nu se topește sub 50 de grade) se mistuie greu. Cea mai puțin bogată în grăsimi este carnea albă de pasăre, în schimb aceasta conține mai multe proteine decît carnea roșie. Așa se explică de ce la boala dv. de stomac vi s-a recomandat carnea de pasăre.

Introducere în filatelie (VII)

COLECȚIONAREA MĂRCILOR ȘTAMPILATE

Valoare filatelică au nu numai mărcile, ci și ștampilele postale, acestea din urmă indicînd data și locul circulației. Ba mai mult, unele ștampile-speciale menționează chiar evenimentele care au determinat punerea în circulație a anumitor mărci, dînd astfel colecționarului posibilitatea unei documentări precise asupra datelor istorice.

Mărcile ștampilate se colecționează fie lipite pe scrisori, fie separate de acestea. Ele trebuie să se prezinte însă la fel de curate ca și cele neștampilate, să aibă toți dinții de pe margini intacti, iar ștampila să fie cît mai clară și așa fel aplicată, încît să nu desfigureze desenul. Pentru obținerea unor asemenea condiții, mulți filатели merg la ghișeele postale și cer să li se aplice ștampila cu îngrijire, în fața lor. Ștampilele speciale — de care am pomenit mai sus — păstrîndu-se împreună cu scrisoarea, ating în general mărcile numai la cîte un colț.

Pentru păstrarea unei colecții de mărci ștampilate se procură de la unitățile de vînzări filatelice un album și un pachet de șarniere.

Albumul este un caiet voluminos, în care mărcile se așază după indicațiile tipărite pe filele lui. Aceste indicații sînt date

fie prin reproducerea desenelor acelor mărci, fie prin simpla menționare a valorilor și a culorilor. Pentru începători, albumul prezintă avantajul ușoarei identificări a mărcilor apărute și a tuturor celorlalte date ale emisiunii.

Șarniera este o hîrtie subțire gumată, care se lipește cu o parte de spatele mărcii iar cu alta de fila albumului pe locul indicat de acesta.

Operația lipirii e posibilă aici deoarece la mărcile uzate (ștampilate) nu mai conținea guma de pe spate. Aceasta nu înseamnă însă că asemenea mărci nu se pot păstra la fel de bine și în benzile clasoarelor. Avantajul pe care-l prezintă albumul, în afara indicațiilor tipărite, constă în faptul că este mult mai cuprinzător, conținînd toate emisiunile unei țări sau chiar ale unui continent întreg.

Mărcile cu ștampile obișnuite se dezlipesc de pe plicurile primite cu corespondențe. Ele se pot însă obține și prin ștampilarea la ghișeele postale, în orice zi din termenul de valabilitate al emisiunii, a unor mărci nefolosite. Ștampilele speciale se obțin numai în zilele și la ghișeele prevăzute. Și unele și altele se mai pot procura de la unitățile de vînzări filatelice sau prin schimburi făcute între colecționari.

Ștampilă specială, aplicată pe plicul primei zile a emisiunii, cu prilejul celei de-a 75-a aniversări a Uniunii Poștale Universale.

Pescuit... cu becul electric

Institutul pentru pescuit în largul mării al R.D. Germane se ocupă de elaborarea unor noi metode de pescuit. Printre altele se prevede ca în lunile august, septembrie și octombrie să se așeze la gurile rîurilor și la extremitățile unor plase de pescuit speciale, lanțuri de becuri electrice. Tiparii ocolesc lumina și se îndreaptă în direcția porțiunii de apă rămase în întuneric, unde sînt prinși în virșe de pescuit. Se crede că această metodă va contribui la sporirea cu pînă la 50 la sută a cantității de tipari pescuiți.

Ascensor pneumatic

Emanuel Kristek și Eugen Reichel; de la Uzinele mecanice din Gottwaldov (Republica Socialistă Cehoslovacă) au construit prototipul unui ascensor pneumatic, care și-a trecut cu succes probele.

Prin apășarea unui buton se declanșează un mecanism care umple cu aer comprimat la o presiune de jumătate de atmosferă spațiul de sub cabină. Pentru coborîre, procesul este inversat. Aerul este absorbit de sub cabină și deplasat deasupra ei.

Noul ascensor este mult mai ieftin decît cele obișnuite și poate fi instalat în clădiri cu multe etaje, în mine, în uzine etc.

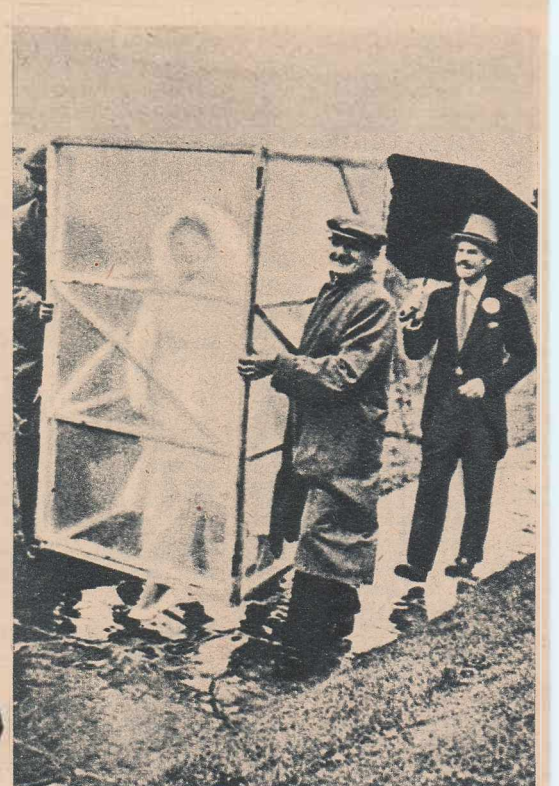
CEI MAI VÂRSTNICI CORIȘTI DIN LUME sînt fără îndoială cei 22 de membri ai acestui cor din R.S.S.A. Abhază (U.R.S.S.), renumită prin numărul mare de bătrîni. „Vîrsta totală” a corului este de cel puțin... 2 200 de ani, dat fiind că în această formație artistică, unică în felul ei, nu sînt admiși decît cei ce au împlinit 100 de ani...

MUZEL DE CĂRȚI RARE din orașelul cehoslovac Zdar pe Sazava (Moravia de sud) este vestit nu numai pentru colecțiile pe care le posedă, dar și pentru frumusețea arhitecturală a clădirii care adăpostește muzeul. De o mare valoare artistică este fresca ce împodobește tavanul holului mare, pictată în anul 1723.

SEAMĂNĂ SAU NU? Credem că ați recunoscut în fotografia din stînga chipul popularului comic francez Fernandel. Cu personajul din dreapta să vă facem noi cunoștință: o statuie egipteană antică. Cei care au pus alături cele două fotografii susțin că între ele există o asemănare izbicioasă. Dv. ce spuneti?

MIREASA ÎN CUȘCĂ... Ploaia ar fi putut strica rochia de mireasă a tinerei Georgia Wild, din orașul Wisborough (Anglia). Pentru a evita aceasta, tatăl ei a avut ideea năstrușnică de a o introduce într-o cușcă din material plastic transparent...

O STÎNCĂ AMENINȚĂ să dărîme casa cetățeanului Fernand Grihault din localitatea Mondeville (Franța). Cu tot pericolul iminent, Grihault s-a hotărît cu greu să-și abandoneze casa. Pînă la urmă însă a trebuit să-o facă, ajutat fiind de pompieri.

TOLI, pensionară a grădinii zoologice din Londra, a dat naștere de curînd unui mic orangutan. Priviți cu cită afecțiune își ocrotește puțul...

N. P. Ohlopkov, artist al poporului al U.R.S.S., conducătorul artistic al Teatrului „V. Maiakovski“.

E. E. Marțevici, S. N. Mizeri, S. A. Zalkova și A. S. Lazarev, într-o scenă din plesa „Poveste din Irkutsk“ de A. Arbuzov.

REÎNTÎLNIRE CU TEATRUL „V. MAIAKOVSKI“

In câteva rânduri e greu să vorbești despre Teatrul „V. Maiakovski“ și despre turneul său în țara noastră, turneu care constituie, desigur, un eveniment al stagiunii. În câteva rânduri e greu să vorbești despre Ohlopkov, animatorul a cărui multilaterală personalitate artistică domină acest teatru și care se înscrie printre fruntașii regiei contemporane.

Teatrul de pe mica și pitorească străduță Herzen din Moscova este foarte popular și apreciat de spectatorul sovietic pentru stilul său, despre care, rezumativ, se poate spune, cum de altfel s-a și spus: spectatorul, oaspetele actorului. Numai că, deși mereu aceeași, de fiecare dată gazda e alta: întâlnirea dintre spectator și teatru e astfel mereu o primă întâlnire.

Înființat în 1923 (pe atunci purta denumirea de „Teatrul Revoluției“), Teatrul „V. Maiakovski“ a reunit pe scena sa o pleiadă de fruntași ai artei interpretative sovietice. Astăzi, în fruntea sa se află N. P. Ohlopkov, artist al poporului al U.R.S.S., secondat de regizorii Vl. Dudin, artist al poporului al R.S.F.S.R., și Elena Zolova, artistă emerită a R.S.F.S.R. (Pe Ohlopkov, marele artist, l-am întâlnit de mai multe ori. Însă, fie că a fost vorba de rolul Vasili din filmul „Lenin în Octombrie“ sau de oaspetele pe care mi l-am făcut prieten cu prilejul unei recepții date de Ambasada română la Moscova, fie că a fost vorba de regizorul „Aristocraților“ lui Pogodin sau al „Poveștii din Irkutsk“ a lui Arbuzov — de fiecare dată și pe el l-am întâlnit pentru prima oară).

Maiakovski a spus cândva că teatrul nu este „o oglindă care reproduce, ci o lupă care mărește“. Aceasta este și deviza teatrului care-i poartă numele și care militează pentru o artă scenică dușmană șabloanelor, pasionată și îndrăzneată exploratoare a celor mai noi și mai convingătoare forme de expresie scenică.

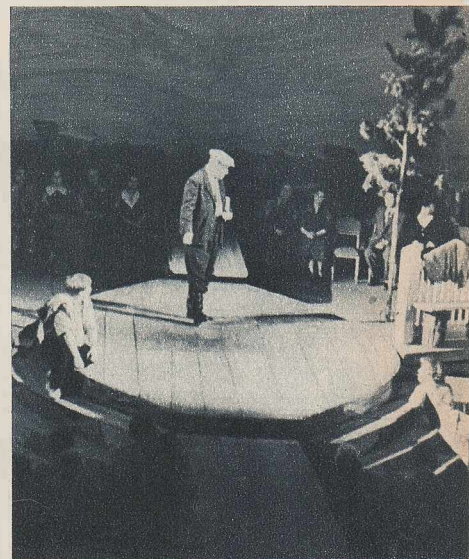
Teatrul „V. Maiakovski“ are un repertoriu bogat, din care nu lipsese valori ale dramaturgiei universale. Dar el aduce cu precădere în mijlocul spectatorilor sovietici propria lor viață contemporană. Spectacolele sale sînt manifeste înaripate, pline de fantezie, sînt spectacole în care actorii și publicul

de Costache ANTONIU,
artist al poporului

participă deopotrivă la problemele majore pe care le dezbate plesa; spectacole în care actorii sînt aduși în sală, iar publicul în scenă. (Nu-i de mirare: Ohlopkov a debutat în 1922 la Irkutsk — avea atunci 21 de ani — cu un spectacol scris de el și jucat pe o estradă publică de... public, de actori și de el însuși).

Din bogatul său repertoriu, teatrul ne prezintă trei spectacole: „Hotel Astoria“ și „Viorele de primăvară“ de A.

Stein și „Poveste din Irkutsk“ de A. Arbuzov. Impresionează modul în care este evocată în „Hotel Astoria“ apărarea Leningradului în ultimul război mondial (muzica dominîndu-l, spectacolul se transformă într-un adevărat concert, care subliniază eroismul și grandioarea apărării); impresionează de asemenea fantezia și originalitatea punerii în scenă a „Poveștii din Irkutsk“ sau a „Viorele de primăvară“. Dar mai presus de toate, impresionează altceva: Teatrul „V. Maiakovski“ este oaspetele nostru, dar în sala de spectacole, noi, spectatorii, sîntem oaspeții oaspeților!

Altă scenă din plesa „Poveste din Irkutsk“ de A. Arbuzov.

B.N. Tolmazov, artist al poporului al R.S.F.S.R. și artist emerit din R.S.S. Uzbecă, A.P. Lukianov, artist emerit al R.S.F.S.R., T.M. Karpova, artistă a poporului a R.S.F.S.R. și L.K. Kruglov, interpretînd o scenă din plesa lui A. Stein „Hotel Astoria“.

REDAȚIA: BUCUREȘTI
PIAȚA ȘCÎNTEII

Căsuța Poștală: 3507
of. 33, Tel. 17.60.10,
int. 1744

ABONAMENTE:

la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL
ABONAMENTELOR:

3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Șcînteii „I. V. Stalin“.

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

1

① După 15 minute de joc, C.C.A. conducea cu 1-0 în meciul pe care l-a susținut cu U.T.A. Fotografia îl prezintă pe Tătaru, care, primind o posă de la Cacoveanu, deschide scorul meciului, care în final avea să fie 2-0 pentru militari.

② 3-0 a fost scorul cu care duminică, pe stadionul „23 August”, Rapidul a surclasat echipa minerilor din Lupeni. A fost o victorie ușoară, în care Kiss, portarul minerilor, a avut mult de lucru. Iată-l în fotografie, pus din nou în fața unui atac al feroviarilor.

③ Meciul de rugbi dintre C.F.R. Grivița Roșie și Progresul, contând pentru „Cupa de vară”, s-a terminat cu rezultatul de 8-3 (5-3) în favoarea feroviarilor. Iată în fotografie o grămadă. De partea cul va fi mingea?

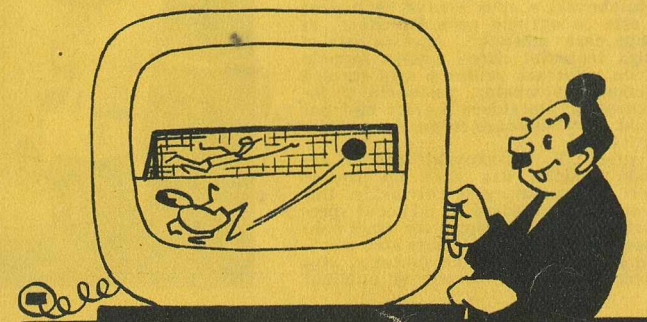
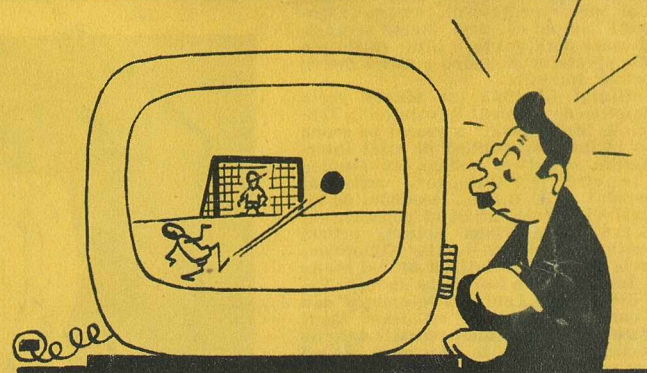
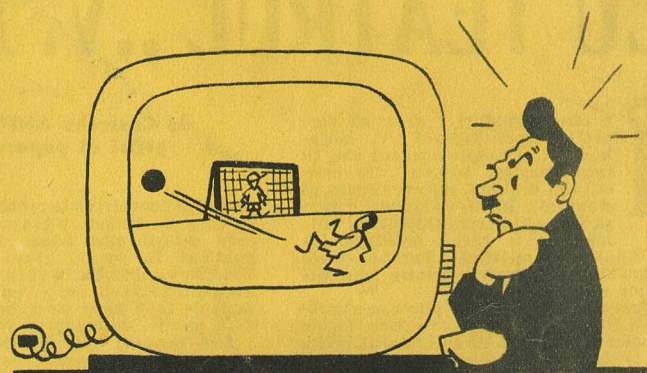
Fotografii de Romulus SCURTU

2

3

Fără cuvinte...

Desen de C. CRĂCIUN